

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE
ADANMIŞLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MELİKŞAH SANDIKÇI

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**MERSİN
EKİM -2022**

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE
ADANMIŞLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MELİKŞAH SANDIKÇI

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**Danışman
Prof. Dr. Şehriban KOCA**

**MERSİN
EKİM -2022**

ÖZET

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE ADANMIŞLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışma olup, araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlıklarını belirlemeye yönelik geliştirilen “öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5li likert tipi ölçek modelinde olup 20 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğe ait Cronbach Alpha değerleri; birinci faktör için 0.92, ikinci faktör için 0.86, üçüncü faktör için 0.70, toplam ölçek için ise 0.90 olarak hesaplanmıştır. Yapılan araştırmada elde edilen veriler SPSS 22,0 paket programı kullanılarak analiz edilerek, aritmetik ortalama, frekans, standart sapma, bağımsız gruplar testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve yetersiz örneklem grupların analizinde Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuç bölümünde ise elde edilen bulgular araştırmanın amacı doğrultusunda yorumlanmıştır. Araştırmada müzik öğretmenlerinin (4,36±0.49) puan ortalamasıyla öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin “çok yüksek” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın müzik öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 21-30 yaş ve 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu, 1-5 ve 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin ve 6-10 ve 11-15 hizmet yılı olan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden diğer eğitim kademelerinde hizmet veren öğretmenlerin, orta ve lise eğitim kademesinde görev yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin, ortaokul, Anadolu lisesi, fen lisesi, imam hatip lisesi ve güzel sanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğretmenlik mesleğine adanmışlık, müzik öğretmenleri, müzik eğitimi.

Danışman: Prof. Dr. Şehriban KOCA, Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi/ Güzel Sanatlar Eğitimi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Mersin.

ABSTRACT

EXAMINATION OF MUSIC TEACHERS' LEVELS OF COMMITMENT TO THE TEACHING PROFESSION

In this study, it is aimed to examine the level of dedication of music teachers to the teaching profession. The research is a descriptive study in the survey model, and the general survey model, one of the survey models, was used in the research. In the research, the "dedication scale to the teaching profession" developed by Kozikoğlu and Senemoğlu (2018) to determine teachers' dedication to the teaching profession will be used. The scale is in the 5-likert type scale model and consists of 20 items and 3 sub-dimensions. Cronbach Alpha values of the scale; 0.92 for the first factor, 0.86 for the second factor, 0.70 for the third factor and 0.90 for the total scale. The data collected in the research were analyzed using the SPSS 22.0 package program and the arithmetic mean, frequency, standard deviation, independent groups test and one-way analysis of variance (ANOVA) were used in the analysis of the data obtained, and the Kruskal Wallis test was used in the analysis of insufficient sample groups. In the conclusion part of the research, the findings were interpreted in line with the purpose of the research. In the study, it was concluded that the level of dedication to the teaching profession was "very high" with the mean score of music teachers (4.36 ± 0.49). The level of dedication to the profession of female music teachers was found to be higher than that of male teachers. It was determined that 21-30 age group and 41-50+ age group music teachers, who participated in the research, had higher levels of commitment to teaching profession than 31-40 age group teachers. It was determined that the music teachers with 1-5 and 16+ service years and the teachers with 6-10 and 11-15 service years had higher levels of dedication to the teaching profession. Among the teachers participating in the research, music teachers serving at other education levels had higher levels of dedication to the teaching profession than teachers working at secondary and high school levels, and a significant difference was found. It was determined that the music teachers serving in other educational institutions had higher levels of dedication to the teaching profession compared to the teachers working in Middle School, Anatolian High School, Science High School, Imam Hatip High School and Fine Arts High School.

Key words: Dedication to the teaching profession, music teachers, music education.

Advisor: Prof. Dr. Şehirban KOCA, Mersin University, Faculty of Education/ Fine Arts Education, Department of Music Education, Mersin.

TEŞEKKÜR

Tez konusunun belirlenmesinden tezin son aşamasına kadar çok büyük katkısı olan, değerli görüş ve önerileri ile bana yol gösteren kıymetli hocam ve tez danışmanın Prof. Dr. Şehriban KOCA'ya ve desteğini esirgemeyen hocalarıma teşekkür eder saygılarımı sunarım.

Eğitim hayatım boyunca desteğini eksik etmeyen aileme ve her zaman yanımda olan eşime teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇ KAPAK	
ONAY	
ETİK BEYAN	
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLOLAR DİZİNİ	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
KISALTMALAR VE SİMGELER	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. PROBLEM DURUMU	3
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI	3
1.3. PROBLEM CÜMLEŞİ VE ALT PROBLEMLER	3
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	3
1.5. SAYILTILAR	4
1.6. SINIRLILIKLAR	4
1.7. TANIMLAR	4
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE KAYNAK ARAŞTIRMALARI	5
2.1. Kuramsal Çerçeve	5
2.1.1. Adanmışlık Kavramı	5
2.1.2. Adanmışlığın Boyutları	6
2.1.2.1. İşe Adanmışlık	6
2.1.3. Mesleki Adanmışlık	6
2.1.3.1. Mesleki Adanmışlık Boyutları	8
2.1.3.1.1. Mesleğe Bağlılık	9
2.1.3.1.2. Öğrenciye Adanmışlık	9
2.1.3.1.3. Özverili Çalışma	10
2.1.3.2. Mesleki Adanmışlık Kuramları	10
2.1.3.3. Mesleki Adanmışlığın Sonuçları ve Etkileri	12
2.1.2.4. Mesleki Adanmışlığın Önemi	13
2.1.2.5. Mesleki Adanmaya Etki Eden Faktörler	14
2.1.2.5.1. Kişisel Faktörler	14
2.1.2.5.2. Örgütsel Faktörler	15
2.1.2.6. Eğitim Örgütlerinde Mesleki Adanmışlık	15
2.1.2.7. Müzik Öğretmenlerinde Mesleğe Adanmışlık	17
2.2. Kaynak Araştırmaları	17
2.2.1. Ulusal Çalışmalar	17
2.2.2. Uluslararası Çalışmalar	21
3. YÖNTEM	23
3.1. Araştırmanın Modeli/Deseni	23
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	23
3.3. Veri Toplama Araçları	25
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	25
3.3.2. Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği	25
3.4. İşlem Basamakları	26

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi	27
3.6. Geçerlik ve Güvenirlik	28
4. BULGULAR	30
4.1. Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Düzeyleri Nasıldır? Problem Cümlesine Yönelik Bulgular	30
4.2. Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Düzeyleri Cinsiyete Göre Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir? Alt Problemine Yönelik Elde Edilen Bulgular	31
4.3. Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Düzeyleri Yaş Değişkenine Göre Anlamlı Farklılık Göstermekte Midir? Alt Problemine Yönelik Elde Edilen Bulgular	32
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	43
5.1. Öneriler	52
5.1.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler	52
5.1.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	52
KAYNAKLAR	54
EKLER	59

TABLolar DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 2.1. Mesleki adanmışlık kuramlarına dair sınıflandırma.	11
Tablo 3.1. Müzik Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri	24
Tablo 3.2. Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği ve alt boyutlarının normallik analizi	28
Tablo 3.3. Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi	29
Tablo 4.1. Müzik öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği maddelerine katılım düzeyi ve ortalama analizi	30
Tablo 4.2. Müzik öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği ve alt boyutları katılım düzeyi ortalama analizi	31
Tablo 4.3. Müzik öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi	31
Tablo 4.4. Müzik öğretmenlerinin yaş değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri	33
Tablo 4.5. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık puanlarının farklılaşmasına ilişkin LSD testi sonuçları	33
Tablo 4.6. Müzik öğretmenlerinin hizmet yılı değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri	35
Tablo 4.7. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık puanlarının farklılaşmasına ilişkin LSD testi sonuçları	35
Tablo 4.8. Müzik öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri	37
Tablo 4.9. Müzik öğretmenlerinin eğitim düzeyi değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri	38
Tablo 4.10. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesi değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri	38
Tablo 4. 11. Müzik öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık puanlarının farklılaşmasına ilişkin LSD testi sonuçları	39
Tablo 4.12. Müzik öğretmenlerinin okul türü değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri	41

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 3.1. Çalışma İşlem Basamakları	26

KISALTMALAR VE SİMGELER

Kısaltma/Simge	Tanım
Akt	: Aktaran
ANOVA	: Tek yönlü varyans analizi
Çev	: Çeviren
N	: Sayı, Sıklık, Frekans
SAT	: Scholastic Aptitude Test (Skolastik Yetenek Testi)
S _{ort}	: Sıra Ortalaması
SPSS	: İstatistik Programı
Ss	: Standart sapma
S _{top}	: Sıra Toplama
Vd.	: ve diğerleri
V _{kay}	: Varyans Kaynağı
X	: Ortalama
%	: Yüzde

1. GİRİŞ

Uluslar zaman içinde büyümekte, gelişmekte, değişimler yaşamaktadırlar. Bu değişimler toplumu meydana getiren kişilerin ihtiyaçlarında artışa sebep olmakta ve karışıklık oluşturmakta, ihtiyaçların karşılanabilir olması da güçleşmektedir. Bu gibi durumlarda eğitim insanların ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir araç durumundadır (Kozikoğlu, 2016, s. 1). Bireyler toplum içerisinde yaşarken topluma adapte olmak için gereken beceri, bilgi ve değerlerini eğitim aracıyla okullarda öğretmenlerden edinmektedir. Birey öncelikle şahsına, daha sonra çevresine, topluma ve dünyaya karşı sorumluluk edinmeyi ve değerleri davranışa dönüştürmeyi ve öğrendiklerini aktarabilmeyi bu sosyal ortamda öğrenmektedir. Okullar bu süreci uzun yıllar desteklemekte olan kurumlardır (Bozdaş, 2013, s. 1).

Eğitim sisteminin işleyiş sürecini ve verilen hizmetin kalitesini belirleyen en önemli unsur öğretmenlerdir (Koca, 2019). Uzun yıllardan beri öğretmenin ve öğretmenlik mesleğinin nitelikleri araştırma konusu olmuş öğretmenlerin nasıl yetiştirilmesi gerektiğiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır (Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018). Nitelikli birey yetiştirme konusunda en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin elde ettiği başarılar bir bakıma eğitim veren kurumların başarısını öne çıkarmaktadır. Fakat öğretmenleri çalışma ortamında etkileyebilecek birçok unsur bulunmaktadır. Adanmışlık bu unsurlardan bir tanesidir.

Mesleki adanmışlık tanım olarak, bir meslekte çalışmakta olan kişilerin mesleklerine karşı bağlılık hissidir. Öğretmenlik mesleğindeki adanmışlık ise öğretmenin mesleğine verdiği değer ve mesleğine devam etme isteği ile ilgilidir. Mesleğe adanmış öğretmenlerin gayesi yalnızca öğrencilerinin başarılı olması değil meslekte kendilerini geliştirerek mesleki alanda da katkı sağlayabilmektir (Bozdaş, 2013; Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018). Mesleki adanmışlık, öğretmenin işini yaparken istekli olarak sarf ettiği çaba, özveride bulunma, işe odaklanmayla ilişkilidir. Kişinin meslekteki başarısının işine olan adanmışlığı ile ilgili olduğunu gösteren birçok araştırmaya rastlanmaktadır (Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018). Adanmışlığı destekleyen başka faktörlerin de bulunduğu görülmektedir. Öğrencilerle olan ilişkiler ve okula karşı tutumlar bunlardan bazılarıdır (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012).

Öğretmenler eğitim örgütlerinin en önemli paydaşlarıdır. Öğretmenler Mesleki adanmışlık duyduklarında öğrencilerine ve mesleklerine yönelim gösterirler (Ekinci ve Yıldırım, 2015). Öğretmenlerin mesleğe adanmışlığı mesleki başarılarında önemli bir göstergedir (Celep vd., 2004, s. 8).

Mesleki adanmışlık hususunda yürütülen araştırmalarda mesleki adanmışlık düzeyi yüksek olan öğretmenlerin başarılı olmak için daha çok çaba sergiledikleri sonucunu ortaya

koymaktadır. Bununla birlikte bu araştırmalarda elde edilen sonuçlar; bu öğretmenlerin işlerine daha fazla odaklandıkları ve bu anlamda öğrencilerin gelişimlerine daha yoğun özen gösterdikleri ve önem verdikleri yönündedir. Öğrencilerin gelişimlerinin takip edilmesi ve öğretmenlik mesleğinin ifasının severek yerine getirilmesi de bu araştırmalarda ulaşılan sonuçlar arasındadır. Öğretmenlik mesleğine adanma düzeyleri düşük öğretmenlerde ise mesleki mutluluğun az ve mesleki gereklilikleri isteksiz biçimde yerine getirdikleri sonuçlarını ortaya koyan araştırmalar mevcuttur (Yıldırım ve Tösten, 2020; Çelik, 2008; Eroğlu, 2007; Başaran, 2008).

Mesleki adanmışlığı yüksek olan işgörenlerin işten uzaklaşma yönündeki eğilimlerinin azaldığı, mesleki adanmışlıkları düşük düzeyde olan işgörenlerin ise mesleki uzaklaşma yönünde davranış sergiledikleri sonuçlarına vurgu yapan alanyazın araştırmalarının olduğu görülmektedir (Bilgiç, 2018; Sarıbaş, Akça ve Meydan, 2020).

Bozdaş (2013) konu bağlamında yürüttüğü araştırmasında; mesleki adanmışlık düzeyleri yüksek olan öğretmenlerin değerler eğitimi ile ilgili uygulamalara fazlaca önem verdiklerini, adanmışlık düzeyi düşük olan öğretmenlerin ise değerler eğitimi uygulamalarına olması gereken ölçüde öncelik vermediklerini ve yeterli zaman ayırmadıklarını saptamıştır.

Müzik eğitiminin amacı; “kişilikleri oluşmuş, toplumsal yaşamın hazzını duymuş, millî ve evrensel müzik sanatına yönelerek bilim, teknik ve güzel sanatların diğer dallarıyla birlikte müzikte de çağdaş uygarlığın yaşayıcı, uygulayıcı ve yaratıcı bir ortağı durumuna gelmiş genç kuşakların yetiştirilmesini sağlamaktır”(Süer, 1980, s. 22).

Müzik öğretmeni, öğretim programlarında ele alındığı şekilde; müzik dinleme, enstrüman çalma ve şarkı söyleye bilme becerileri kazandırma ve öğrencilerin yaratıcılıklarını, sosyal becerilerini, kendi kültürlerini tanıyabilme ve dünya ile bütünleşmelerini sağlamaktır (Kalyoncu, 2005).

Müzik eğitiminin birey ve toplum için önemi ile birey ve toplum estetik ihtiyacını karşıladığını, yaratma duygusunu doyurduğunu ve aynı zamanda beğenisini geliştirdiğini belirtmiştir. Müzik eğitiminin amacının bireyin yaşadığı çevre ile uyumlu ve duyarlı olmayı gerektiren davranışsal farklılıkları oluşturmak olduğunu belirtmiştir (Yıldız, 2014). Müzik eğitimi, bireylerde yalnızca sanatsal bakış açısına katkı sağlamaz aynı zamanda çok yönlü düşünebilmeyi destekler, yaratıcılığı geliştirir, bireylerin özgüvenini arttırmada etkin rol oynar, algılama ve odaklanma yönlerinde gelişim göstermelerine olanak sağlar. Müzik öğretmenleri güzel sanatlar bir dalı oluşu nedeniyle toplumsal yaşamın hazzı ve yaşam doyumlarının yüksek olan bireyler olarak bilinmektedir. Hayatlarının her anında müzik ön planda olmuş ve müziği hayatlarının bir parçası olarak görürler.

1.1. Problem Durumu

Kendini işine adanmış bir öğretmenin, mesleğinin değerini bilerek öğrencileri ile kaliteli eğitim faaliyetleri yürüttüğü ilgili literatürde belirtilmektedir. Okullarda verilen her türlü eğitimin içeriği ele alındığında öğretmenlerin yüksek performans sergileyebilmeleri ve hizmetlerini etkili bir şekilde sürdürülebilmeleri için adanmışlık düzeylerinin önemli olduğu düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık durumlarını inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle araştırmanın benzer çalışmalara referans olması açısından önem taşıyacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık durumları ele alınarak alt boyutlar çerçevesinde incelenmesi aracılığıyla, müzik öğretmenlerinin mesleki adanmışlıklarının müzik eğitimi alanına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

1.3. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

1. Problem Cümlesi

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri nasıldır?

2. Alt Problemler

1. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği adanmışlık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
2. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri mezun oldukları fakülte, öğrenim durumu ve hizmet süreleri çalıştıkları kurumlara göre farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Toplumların dünyadaki, barışı ve refahı için gereken eğitim okullar aracılığıyla öğretmenler tarafından sağlanmaktadır. Öğrencilerin her zaman rol model olarak benimsediği ve iletişime girdiği öğretmenlerin, öğrencilerin ve toplumun beklentilerini cevaplamaları gerekmektedir. Bu noktada öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir.

Mesleklerinin gerekliliklerini tam anlamıyla yerine getirebilmek için öğretmenlerin yaptıkları işte ve çalıştıkları ortamda kendilerine engel teşkil edebilecek unsurların ortadan kaldırılması, daha üretici ve verimli olabilmeleri için imkan sağlayacaktır.

Alan yazında mesleğini severek yapan öğretmenlerin mesleğe olan adanmışlıklarının diğerlerine oranla daha yüksek düzeyde olduğunu gösteren çalışmalar (Boztaş, 2013; Celep, 2014; Ekinci ve Yıldırım, 2015; Kozikoğlu, 2016; Sağsan ve Fırtına, 2015) mevcuttur. Mesleki

adanmışlık düzeyleri öğretmenlerin mesleki başarılarını etkileyen unsurlardan biridir. Mesleki adanmışlık öğretmenlik mesleğini yerine getirebilmek için istekli olmak, gayret göstermek, fedakarlıkta bulunmak ve kendini işe verebilmek ile alakalıdır (Turhan, ve ark., 2012). Bu nedenle müzik öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin incelenmesinin alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Sayıtlar

Araştırmanın örneklemini oluşturan müzik öğretmenlerinin uygulanan ölçme aracındaki davranışsal ifadelerle gerçek duygu ve düşünceleri doğrultusunda güvenilir yanıtlar verdiği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırma 2021-2022 yılı eğitim – öğretim yılında MEB’e bağlı okullarda Türkiye’nin farklı illerinde görev yapan müzik öğretmenleriyle sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Mesleğe adanmışlık düzeyi: Mesleğine adanmışlık ölçeğindeki ifadelerden elde edilen puanların değerlendirilmesi olarak tanımlanmasıdır (Kozikoğlu , 2016, s. 52).

Öğretmenlik mesleğine adanmışlık: Öğretmenlerin mesleğe bağlılığı, öğrencilere adanmışlığı ve özverili çalışmak gibi özelliklerini belirleyen ölçek sonucu elde edilen puanların değerlendirilmesidir (Kozikoğlu, 2016, s. 52).

Müzik öğretmeni: Çalıştığı eğitim kurumunda öğrenci veya yetişkinlere müzikle ilgili eğitim veren kişidir (Uçan, 1994, s.12).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE KAYNAK ARAŞTIRMALARI

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde adanmışlık kavramı ve öğretmenlik mesleği adanmışlık kavramı hakkında kuramsal bilgi ve araştırmalara yer verilmiştir.

2.1.1. Adanmışlık Kavramı

Adanmışlık, kişinin kendisinden daha büyük olarak algıladığı bir kişiye, fikre veya organizasyona bağlılık ve yerine getirme yükümlülüğü olarak tanımlanmaktadır (Balay, 2000). Başka bir çalışmada ise özveri, işe konsantre olma, olumlu düşünme ve işe odaklanma, işi enerjik yapma ve işe bağlılık olarak ifade edilmiştir (Caymaz, Erenel ve Gürer, 2013).

“Adanmışlık, bireyin örgütün amaç ve değerlerine, maddî ölçütlerin dışında bilişsel olarak bağlanmasıdır” (Ekinci ve Yıldırım, 2015, s. 511). Bu görüşler doğrultusunda mesleki adanmışlık için yapılan işe ve çalışılan kuruma yüksek düzeyde bağlılığı içermekte olduğu söylenebilir.

Adanmışlık, çalışanların işlerine karşı hissettikleri sorumluluktur. Başka bir deyişle, çalışanların işlerinden kendilerini ne kadar sorumlu hissettikleri, işlerine bağlılık derecelerini gösterir (Celep, 2000). Kendini işine adanmış çalışanlar işlerini büyük bir coşku ve yüksek enerjiyle gerçekleştirirler. Adanmışlık, enerji ve kişisel kimlik boyutunu içerir. Bu nedenle bağlılık, çalışanların kimlikleri ve enerjileri tarafından şekillenmektedir (Bakker ve Leiter, 2010). Çalışanlar da bu özveriden doğan enerjilerini işlerine yansıttıklarında işlerinden keyif alabilirler. Mesleki özveri, öğretmenin mesleğin hayatının vazgeçilmez bir parçası olduğunu kabul ederek yaptığı işin önemini anlaması ve anlamasıdır (Karagöz, 2007).

Türkiye’de adanmışlık kavramı ile yapılan çalışmalarda, iki farklı tanımlamaya rastlanmaktadır. Bunlar Tuncer (1995) tarafından bağlılık; Balcı (2000) tarafından ise adanmışlık olarak isimlendirilmiştir. Bu araştırmada ise adanmışlık kavramı kullanılmıştır.

İlgili alanyazın incelendiğinde; adanmışlık kavramı bireyin örgütün amaç ve değerlerine bir beklenti içinde olmadan belli bir amaca yöneltmesi bu doğrultuda çaba sarf etmesi, inandığı şeye zamanını harcaması ve enerjisini vermeye istekli ve bilişsel olarak bağlanması olarak tanımlandığı görülmektedir.

2.1.2. Adanmışlığın Boyutları

Bireylerin yaptığı işe, bir amaca yönelik gayret sarf etmesi olarak belirlenen adanmışlık; Khan'a (1990) göre, "bilişsel, duygusal ve fiziksel" olarak üzere üç boyutlu bir kavramdır. Fiziksel adanmışlık, çalışırken tüm gayretini ve enerjini o işe aktarmak; bilişsel adanmışlık, iş hakkında pozitif duygu ve düşünceye sahip olmak; duygusal adanmışlık ise, işe yoğunlaşma olarak tanımlanır.

Çok boyutlu adanmışlık Celep'e (2014) göre, örgütün sahip olduğu unsurların oluşturduğu bir olgu değerlendirildiğinde, tüm paydaşların ortak amaç ve bütünlüğünün bir değeri olarak ortaya çıkar. Bu sebepten örgütsel adanmışlık kavramı, örgütsel adanmışlık, işe adanmışlık ve mesleki adanmışlık olarak değerlendirilmelidir. Balay'a (2014) göre ise, bu boyutlara yönetime adanmanın da eklenmesini gerektiğini belirtilmektedir. Böylece adanmışlık dört boyutlu kavramsal yapı olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu çalışmada adanmış kavramını örgütsel adanmışlık, mesleki adanmışlık, işe adanmışlık ve çalışma grubuna bağlılık boyutlarıyla incelenmiştir.

2.1.2.1. İşe Adanmışlık

Literatürde "work engagement" olarak geçen bu kavramın Türkçe literatürde işe adanmışlık, işe adanmışlık, işe adanmışlık, işe bütünleşme, gönülden bağlılık, işe adanmışlık gibi farklı şekillerde "işe bağlılık ve iş tutkusu" olarak ele alındığı görülmektedir. Çalışanların odaklandıkları ve kendilerini tamamen yaptıkları işe adanmaları organizasyonlar için en çok beklenen konulardan biridir. Olumlu örgütsel davranış alanında incelenen konulardan biri olan işe bağlılık kavramı, son yıllarda artan bir ilgiyle araştırılmaktadır. Kahn (1990), işe adanmışlık kavramını ilk kez ortaya koyan teorisyenlerden biridir. İşe adanmışlığı, çalışanın yaptığı işle ilgili rollere fiziksel, duygusal ve bilişsel olarak dahil olması olarak tanımlamıştır (Kahn, 1990, s. 694).

2.1.3. Mesleki Adanmışlık

Adanmışlığın kelime anlamı ve mesleki adanmışlık hakkında verilen bilgiler de dikkate alınarak mesleki adanmışlık: "Mesleğe adanmışlık özveri, gayret ve kendini işe verme kavramlarıyla karakterize edilen, işe ilgili iyi olmanın motivasyonel ve pozitif bir ifadesi" (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012, s. 180) olarak tanımlanabilir. Türk Dil Kurumuna göre mesleki adanmışlık "kişinin önem verdiği şeyle fazlasıyla ilgilenmek, o şey için elinden gelenin fazlasını yapmak, kendini feda etmek" olarak tanımlanmıştır. Kişinin işine karşı çaba sarf etmesi, işini sevmesi ve önem vermesi bu iş için zaman ayırması sonucunda oluşan ilgi adanmışlık olarak karşımıza çıkmaktadır (Çoban, 2020, s. 31).

Adanmışlık kavramını akademik olarak tanımlayan ilk araştırmacı William Kahn'dır. Kahn adanmışlığı çalışanların yaptıkları işe özbenlikleri ile duygusal, zihinsel ve fiziksel, olarak yaptıkları işe dahil etmeleri olarak tanımlamıştır. Bugünkü anlamda ise ilk olarak Morrow (1983) tarafından kavramsallaştırılmıştır (Tak ve Çiftçioğlu, 2009, s. 36). Baysal ve Paksoy (1999) ise bireyin, “mesleki beceri ve uzmanlık kazanmak amacıyla yaptığı çalışmalar sonucunda, mesleğinin öneminin artması ve mesleğini hayatının merkezine koyması” olarak değerlendirmiştir.

İş görenlerin sorumlu oldukları işlerinde ortaya koydukları gayret ve özveri, görev yapılmakta olan kurumun başarısı için oldukça önem taşımaktadır. Öyle ki bahse konu çalışanların ortaya koydukları bu çaba, en az örgütün yapısal özelliklerinin temellendiği yönetsel kademelerin ve bu kademelerde sergilenen davranış biçimleri kadar önem taşıdığı ifade edilebilir. Örgüte katkı seviyesinin öneminden hareketle iş görenlerce ortaya konan bu çabanın arttırılmasına dönük çalışmalar ortaya konmaktadır. Son yıllarda yapılan çalışmaların motivasyon, iş doyumu, örgüt vatandaşlığı ve örgüt bağlılığı kavramlarına yoğunlaştığı görülmektedir (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012).

Kişinin yaptıkları işe adayan çalışanların varlığına paralel olarak mesleki adanmışlık kavramı ortaya çıkmıştır. Mesleki adanmışlığı bu açıdan değerlendirmekte fayda vardır. Kişi yaptığı mesleği severek ve isteyerek yaptığı takdirde işinde başarılı ve çevresine faydalı olabilecektir. Kişinin işinde zevkle çalışmasını sağlayan en önemli unsur mesleğine adanmışlığıdır. Mesleki adanmışlık çalışanların yaptıkları işle ilgili hissettikleridir. Bireylerin yaptıkları iş hakkında mesleki adanmışlık düzeyini geliştirmesini içermektedir (Sağsan ve Fırtına, 2015, s. 7). Mesleki adanmışlık çalışanların mesleklerine olan tutumları olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle çalışanların icra ettikleri mesleğin gereklilik ve sorumluluklarını mesleki rollerine uygun bir şekilde yerine getirme beklentisidir (Güner, 2006, s. 26).

Eroğlu (2007) mesleki adanmışlığı, “çalışanın, mesleğini gereklilik amaç ve değerlerine uygun davranma isteği ve mesleğinin gerekliliğini etkin olarak yerine getirme beklentisi” olarak tanımlamaktadır. İşte ortaya konan çaba ve gayret işgörenlerin mesleki adanmışlık seviyeleri ile doğrudan ilgilidir. Bir başka ifadeyle; mesleki adanmışlık, çalışanların sergiledikleri performanslarını belirleyen çok önemli bir unsur olarak kendisini hissettirir. Kozikoğlu ve Senemoğlu'na (2018) göre ise; mesleki adanmışlık, kişilerin mesleklerine bağlılık hissidir. Çalışanın mesleği ile ilgili olarak karşılaştığı sorunlar karşısında çözüm bulabilmesi ve örgüte bağlanma düzeyi, mesleğe adanmışlığı pozitif yönde etkilemektedir (Celep, 2000).

Mesleki adanmayı arttıran unsurlar; (1) mesleki tecrübe (2) gelişmeye karşı olumlu tutum (3) kendini geliştirme arzusu ve yöneticinin liderlik davranışları şeklinde sıralanabilir. Meslekten ayrılma algısı ile mesleki adanmışlık arasında zıt istikametli bir ilişki söz konusudur

(Güner, 2006). Düzeyleri farklı olmakla birlikte her birey bilgi, beceri ve tutum gibi birtakım niteliklere sahiptir. Bu nitelikler ışığında yürütmekte olduğu mesleğinin kişinin sosyal ve toplumsal yaşam alanı içerisinde ne kadar yer aldığı ne kadar anlamlandırdığı ve nereye konumlandığı mesleki adanmışlık olarak ifade edilebilir. İşgörenlerin mesleki adanmışlık seviyeleri ifa ettikleri görevlerindeki özveri ve çaba ile doğrudan ilintilidir. Mesleki adanma ve/veya mesleğe adanmışlık çalışanların sergiledikleri performans düzeyini belirleyen önemli bir unsur olduğu söylenebilir (Çelik, 2008; Karagöz, 2008).

Mesleki adanmışlık kuramlarına göre mesleğe adanmışlık iş yaşamının en temel konularındandır. Yaptığı mesleğe kendini adayan çalışanların mesleğe tutumlarını ifade etmekte kullanılan bu durum mesleki adanmışlık kuramlarında üzerinde durulan noktalardan bir tanesi olarak görülmektedir. Mesleki adanmışlık kuramlarına göre çalışanların mesleklerine gösterdikleri ilgi, verdikleri emek ve çaba mesleki adanmışlık düzeylerini belirlemekte yardımcıdır (Pehlivan Kapan, 2020, s. 20).

Mesleki adanmışlık çalışanın mesleğine olan ilgi ve alakasını gösteren unsurlardan bir tanesi olarak kabul görmektedir. Bu sebepten dolayı çalışanların işlerine gösterdikleri ilgi, işlerini yapma isteği ve motivasyonları mesleki adanmışlık düzeylerini etkileye en önemli öğelerden biri olmaktadır. İşine ve işte başarılı olmaya yönelik motivasyonu yüksek olan çalışanın mesleki adanmışlık düzeyinin de fazla olması beklenmektedir.

Adanmışlık iş hayatında başarı sağlanabilmesi için etkili olan temel unsurlardan bir tanesidir. Bu nedenle adanmışlıkla ilgili olan kavramların olumlu yönde sergilenen davranışlardan oluşması ve başarı getirmesi beklenmektedir.

Çalışanın kendini mesleğine yakın hissetmesi aidiyet duygusu da adanmışlık düzeyleri üzerinde etkilidir. Mesleki adanmışlığı etkileyen öteki unsurlar ise; yönetim biçimi, ödüllendirme, terfi, yaş, cinsiyet, medeni durum, maaş, eşitlik biçiminde sıralanmaktadır (Pehlivan Kapan, 2020, s. 25).

Mesleki adanmışlık ile ilgili kavramların arasında; örgütsel adalet, örgüt kültürü, saygı, örgütsel destek, kaynakların etkili kullanımı, güven, örgütsel bağlılık gibi olumlu tarafları ile öne çıkması olası görülmektedir. Diğer kavramlar ise; sadakat, gayret, ilgi, iş tasarımı, kararlara katılım, özveri, motivasyon olarak sıralanabilir. Mesleki adanmışlık ile ilgili kavramların adanmışlık üzerinde olumlu veya olumlu etkisi olan kavramlar olduğu görülmektedir (Pehlivan Kapan, 2020, s. 30).

2.1.3.1. Mesleki Adanmışlık Boyutları

Mesleğe adanmışlığı, Çelik (2008) mesleğini sevme, çabalama, değer addetme, statü kazandırma ve zorlama olmak üzere beş faktörlü bir kavramsal yapı içinde ele almıştır. Kozikoğlu ve Senemoğlu'nun (2018) çalışmasında, mesleki adanmışlık alt boyutları olarak

mesleğe bağlılık, öğrenciye adanma ve özverili çalışma olarak incelenmiştir. Kişinin mesleği adanmasının bazı psikolojik şartları vardır. Yaptığın işin anlamlı, işe ve işletmeye güvenmesi ve erişilebilir iletişim kaynaklarının bulunması gerekmektedir. Bununla beraber örgüt yapısı, örgüt çalışanlar ve örgütün birbiriyle olan ilişkileri de adanmışlığı etkileyen faktörlerdir (Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018). Khan (1990), çalışanın üstlendiği rol ile örgütteki diğer rollerin farklılığı örgütsel adanmışlık düzeylerinin de farklı olacağı öngörmüştür.

2.1.3.1.1. Mesleğe Bağlılık

Çalışanların mesleklerine bağlılıkları örgütlerin devamlılıklarının sürdürülmesi bakımından oldukça önemlidir. Son yıllardaki ekonomik alandaki değişimler örgüt içerisinde istihdam edilmiş ve yetişmiş iş görenin işe devam etmesi gerekliliğini güçlendirmiştir. Ayrıca mesleğe bağlılıkları yüksek olan işgörenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerini artırmak için çaba harcadıkları bu çaba ile de örgüte değer kattıkları değerlendirilir. Tak ve Çiftçioğlu (2008) çalışanların mesleki bağlılıkları kapsamında yüksek çaba ortaya koymalarını işgörenlerin mesleki değerlerine ve etik kurallara karşı duydukları bağlılık olarak aktarıırken mesleğe bağlılık duygusunun mesleki eğitim alma döneminde başladığını ve mesleği ifa ettiği süre boyunca da taşındığını ifade etmektedirler. Bu durumun mesleki bağlılığın dinamik bir süreç olduğunu gösterdiği düşünülebilir.

Mesleki bağlılık, profesyonelce yürütülen işin, iş görenler tarafından ne ölçüde yaşamın odağında alındığıyla ilgilidir. Mesleki bağlılıkları yüksek iş görenler, mesleki konumlarından memnundurlar ve görevlerinden ayrılmayı düşünmezler. Bununla birlikte mesleki bağlılıkları yüksek olan iş görenler, mevcut bilgi, beceri ve donanımlarını yükseltme eğilimindedirler ve bu anlamda yüksek çaba ve gayret gösterme eğiliminde oldukları varsayılır (Meyer, Allen ve Smith, 1993; aktaran Çermik ve Şahin, 2010).

Şişman ve Acat (2003) mesleki bağlılık düzeyi yüksek olan işgörenlerin aynı zamanda mesleki açıdan nitelik sahibi, mesleği ile ilgili olumlu duygu barındıran, mesleğe dönük ilke ve değerleri benimseyen ve önemseyen, mesleğin gerektirdiği niteliklere sahip ve mesleğe dönük olumsuz duygu içerisinde olmayan çalışanlar olarak değerlendirmektedirler.

2.1.3.1.2. Öğrenciye Adanmışlık

Celep ve Bülbül'e (2003) göre; eğitimde etkili olmak yönetici, öğretmen ve öğrenci etkileşimlerini sağlamak ile ilgilidir. Bu açıdan öğretmenin okula, öğrenciye, mesleğine ve arkadaşlarına adanması, okul eğitim düzeyine olumlu katkı sağlamaktadır. Okulda öğrencilerin üzerindeki en büyük etki öğretmenlerdedir. Öğretmenliğin etki alanı düşünüldüğünde, sınıf içerisinde model olma özelliği taşıyan öğretmenlerin taşıdığı değerler, inanç sistemi, birey

özellikleri ve mesleki gelişimleri büyük öneme sahiptir. Öğretmenin öğrenciyi etkileme düzeyine göre, kimi zaman öğrencinin okulu çok sevmesi, motive olması ve bunlara bağlı olarak da öğrenme ortamına adapte olabilmesi gibi olumlu sonuçlar sağlayabileceği gibi kimi zaman da öğretmenden alma ihtimali olan olumsuz davranışları ve değerleri, ilerleyen yıllarda akademik ve sosyal hayatında sergilemesi gibi olumsuz sonuçlara da yol açabilir. Etkiler bazen hemen bazen de daha sonraki yıllarda ortaya çıkmaktadır (Celep ve Bülbül, 2003). Öğretmelerin mesleki adanma düzeylerinde; öğrencilerin başarıları ve gelişimleri adına sergilenen çaba, harcanan enerji ve özverili çalışma belirleyici göstergeler olarak kabul edilir (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012).

2.1.3.1.3. Özverili Çalışma

Okulların başarısında öğretmenlerin performanslarının oldukça önemli olduğu söylenebilir. Okullardaki yönetim anlayışı ve standart görev tanımının haricinde işgörenlerin özverili çalışmaları da bu başarıya olumlu yönde etki eden unsurlar arasındadır. Bu bağlamda öğretmenlerin yerine getirmeleri gereken görevlerine ilave olarak gönüllü bir biçimde ve özveriyle işe koşulmalarının önemi ön plana çıkmaktadır.

Turhan, Demirli ve Nazik'e göre (2012), öğretmenin sahip olduğu bilgi, beceri ve tutumlar hedeflenen kazanımların gerçekleştirilmesinde en önemli unsurdur. Öğretmenlerin mesleki öncelikleri sıralandığında; hedeflere ulaşılmasında öğrencilere rehberlik etme, yol gösterici olma ve yeteneklerinin ortaya çıkarılmasına öncülük etme rolleri dikkat çekicidir (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012). Öğretmenlerden beklenen bu davranışların sergilenmesinde önkoşul; öğretmenlerin özverili çalışmalarıdır. Bununla birlikte bu sonuç mesleğe karşı istekli tutum ve mesleğe karşı duyulan sevgi ile de ilgilidir. Araştırmaların çoğunlukla iş görenin motivasyonu, mesleki haz ve örgüte bağlılık düzleminde olduğu ifade edilebilir.

2.1.3.2. Mesleki Adanmışlık Kuramları

Mesleki adanmışlık kuramlarına göre mesleki adanmışlık iş hayatının temel parçalarından birisi konumundadır. Mesleğine kendisini adanmış olan çalışanların yaklaşımlarını yansıtan bu durum aynı zamanda mesleki adanmışlık kuramlarında değinilen noktalardan bir tanesi olarak görünmektedir. Mesleki adanmışlık kuramlarına göre çalışanların yaptıkları işe gösterdikleri emek ve gayret mesleki adanmışlık düzeyinin temel belirleyicisi konumundadır (Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018, s. 2615). Mesleki adanmışlık kuramlarına dair sınıflandırma Tablo 2.1'de yer almaktadır.

Tablo 2.1.

Mesleki adanmışlık kuramlarına dair sınıflandırma (Özdemir, 2015).

Buchanan (1974)	Özdeşleşme: Bireylerin örgüt amacı ve değerini kendisi ile özdeşleştirmesidir. Yani benimser.	Adanmak: Birey işin gerektirdiklerine psikolojik açıdan bağlanır.	Sadakat: Bireyin örgüte içten bağlılığıdır.
Etzioni (1975)	Negatif, Yabancılaştıran Adanmak: Kişi örgüte bağlılık hisseder ancak örgüt üyesi kalmakta zorlanır.	Hesapçı Adanmak: Kişi ücret karşılığı iş normuna uygun biçimde bağlı olur.	Pozitif, Moral Adanmak: Kişiler örgüt amacı ve işlerini değerli bulur.
Katz ve Kahn (1977)	Anlatımsal Devre: Sistem içinde insanlar ihtiyaçlarını doğrudan anlatır.	Araçsal Devre: Bireyin ücret karşılığında aldığı rolleri yerine getirmesidir.	-
O'Reilly ve Chatman 1980	Uyum: Birey dış ödüle ulaşmak maksadıyla belli kazanımları elde etmek ve cezaları savuşturma davranışı ortaya koyar.	Özdeşleşmek: Birey kendisini ifade etmek ve doyum maksadıyla örgüt üyeleriyle yakın davranışlar sergiler.	İçselleştirmek: Bireyin kişisel ve örgütsel değerler arasındaki uyumuna dayanır. İç dünyasında örgüt üyeleri arasındaki değerler sistemini uyumlu kılmaya yönelik tutumlar ve davranışlardır.
Wiener (1982)	Araçsal Adanmak: Birey kendi çıkarları ve ilgisine dönük olur.	Örgütsel Adanmak: Değerler temelinde bireyin örgüt amacı ve çıkarına yönelik davranışlarıdır.	-
Mowday ve ark. 1998	Tutumsal Adanmak: Kişinin örgütsel amaçla özdeşleşmesini ve buna yönelik çalışma isteği duyar.	Davranışsal Adanmak: Bireylerde Davranışsal faaliyetlere olan bağlılıktır.	-

Tablo 2.1’de yer alan bilgilere göre mesleki adanmışlık kuramlarında Buchanan, Etzioni, Katz ve Kahn, Wiener, Mowday vd., O’Reilly ve Chatman, Allen ve Meyer gibi araştırmacıların ortaya koydukları çalışmalar/modeller ön plana çıkmaktadır. Buchanan tarafından geliştirilen modelde mesleki adanmışlık; “özdeşleşme, adanma ve sadakat” olmak üzere üç temele oturtularak açıklanmış, psikolojik ve içten bağlılığın varlığına dikkat çekilmiştir. Etzioni’nin kuramına göre mesleki adanmışlık; negatif adanma (yabancılaştırmacı adanma olarak da bilinir), hesapçı adanma, pozitif adanma şeklinde üç kategori bulunmaktadır. Katz ve Kahn’ın (1977) mesleki adanmışlık kuramı ise “anlatımsal devre ve araçsal devre” olmak üzere ikiye ayrılarak açıklanmaktadır. Wiener (1982) kuramında ise “araçsal adanmışlık” ve “örgütsel adanmışlık” şeklinde iki sınıf bulunmaktadır. Mowday vd. (1998) tarafından geliştirilen kuramda ise tutumsal adanmışlık ve davranışsal adanmışlık ön plana çıkmaktadır. O’Reilly ve Chatman (1980) mesleki adanmışlık kuramında “özdeşleşme, içselleştirme ve uyum” şeklinde sıralanan üç boyuttan bahsedilmektedir. Allen ve Meyer’in (1984) mesleki adanmışlık kuramında ise “duygusal adanma, devam adanmışlığı ve normatif adanma” olmak üzere üç boyut bulunmaktadır. Mesleki adanmışlık hakkındaki bu kuramların her birisi kavramın gelişimine

katkıda bulunmakla birlikte mesleki adanmışlığın ne denli geniş bir kapsamı olduğunu işaret etmektedir. Mesleki adanmışlık kuramlarında çalışanların kendilerine verilen rollerin yanında rol dışı davranışlar gösterilmesi değerlendirilmektedir (Jackson, 2014, s. 1).

Mesleki adanmışlığın olup olmadığı ya da düzeyi hakkındaki incelemelerde çalışanların rollerinin dışında sergilediği davranışlar, dolayısıyla örgütsel vatandaşlık davranışı gibi konular ön plana çıkmaktadır. Kendisini işine adayan çalışanların kendilerinden beklenenin üzerinde performans sergilemesi, hem çalışan hem de işletme açısından faydalı sonuçların ortaya çıkmasını beraberinde getirmesi sebebiyle önemli bir yere sahiptir. Mesleki adanmışlık kuramlarında çalışanlardan beklenen rollerin ötesindeki davranışlar, araştırmalara konu olan mesleklere göre değişiklik gösterecek şekilde değerlendirilebilir.

Mesleki adanmışlık kuramları; çalışanların mesleki deneyimleri, gelişime açıklık düzeyleri, kendini geliştirme istekleri, rol belirsizlikleri, liderlik davranışları gibi konularla ilişkili olacak şekilde bir içeriğe sahiptir (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012, s. 181).

Mesleki adanmışlık hakkında yapılan araştırmalar, yaşın ilerlemesi ile birlikte çalışanlardaki mesleki adanmışlık düzeyinin de artış eğiliminde olduğunu göstermektedir. Çalışanların yaşları ilerledikçe ve bir örgüt içerisinde çalışmaya devam ettikçe kendilerini işlerine adanması yönündeki beklentiler nedeniyle yaş ve mesleki adanmışlık etkileşimini araştıran çok sayıda çalışmadan bahsedilmesi mümkündür. Konuyla ilgili yapılan araştırmalarda çoğunlukla yaş ve mesleki adanmışlık düzeyleri arasında pozitif yönlü bir ilişkiyi işaret eden sonuçlara ulaşıldığı yukarıdaki tabloda yer alan bilgiler aracılığıyla anlaşılmaktadır. Buna karşın yaş ve mesleki adanmışlık boyutları arasında herhangi bir ilişki olmadığı yönünde sonuçlar elde eden çalışmaların da bulunduğu göz ardı edilmemesi gereken bir ayrıntı olarak değerlendirilmek durumundadır.

2.1.3.3. Mesleki Adanmışlığın Sonuçları ve Etkileri

Kişilerin mesleki adanmışlık düzeyinin yüksek olması neticesinde yapılan iş daha anlamlı hale gelmekte, işler zevkli bir şekilde yapılmaktadır. İşten gurur duyma mesleki adanmışlığı olan çalışanlarda gözlenen davranışlardan biridir (Cinnioğlu ve Saçlı, 2019, s. 1770). İşine adanmış kişiler işlerini tutkuyla yaparlar bunun sonucunda ise aşağıdaki sonuçların ortaya çıkması beklenir (Gençer ve Ayyıldız, 2018, s. 607):

- “Örgütsel performans gelişir.
- İşe dair olumlu yaklaşım ortaya çıkar.
- Çalışanlar örgütlerine inanır.
- İşlerin daha iyi duruma gelmesi için çaba harcanır.
- Diğer çalışanlara saygı gösterilir.

- iş arkadaşlarının daha etkili çalışması için yardım edilir.
- Mesleki adanmışlığı olan çalışanlar, diğer çalışanlar için de güvenilir kişilerdir.
- Beklenenden daha fazlası verilir ve beklentiler aşılr.
- Bireysel kimlik yerine örgütsel kimlikle tanınan çalışanlara sahip olunmaktadır.
- Çalışılan alandaki güncel gelişmeler yakından takip edilir” (Gençer ve Ayyıldız, 2018, s. 607).

Görüldüğü gibi mesleki adanmışlıkla işini severek yapanların kurumlarına bir hayli katkısı bulunmaktadır (Pehlivan Kapan, 2020, s. 38).

2.1.2.4. Mesleki Adanmışlığın Önemi

Mesleki adanmışlık, çalışanların işle ilgili performanslarını ortaya çıkarmaları için gösterilen gayret ile ilgilidir. Bu nedenle mesleki adanmışlığın performansa ve sürekli öğrenmeye katkıda bulunması beklenmektedir (Erdil ve Yakın, 2012, s. 372). Böyle bir durumda mesleki adanmışlığın işletmelerde sürdürülebilir bir şekilde başarıya ulaşılmasında belirleyici olması söz konusu olduğu için mesleki adanmışlık önemli bir hale gelmektedir. Çalışanların mesleki adanmışlık aracılığıyla öğrenmeye olan isteklerinin artması, aynı zamanda öz yeterlik düzeylerinin gelişmesine katkıda bulunması yönüyle önemlidir. Mesleki adanmışlık aracılığıyla çalışanların kendini gerçekleştirme hedeflerine ulaşmasının mümkün olabileceği, bu bilgiler aracılığıyla anlaşılmaktadır. Müzik öğretmenliği gibi mesleki adanmışlık ihtiyacının yüksek olduğu mesleklerde bu süreçlerin önemi büyüktür (Pehlivan Kapan, 2020, s. 42). Mesleki adanmışlık, motivasyon yönü ön plana çıkan bir kavramdır. Mesleki adanmışlık aynı zamanda fiziksel, zihinsel ve duygusal boyutlara sahiptir. Doyum sağlayan çalışanlar, örgütlerin hedeflerine ulaşmasına yüksek düzeyde katkı sağlayacaktır. Mesleki adanmışlığı olan çalışanların iş tatminlerinin de yüksek olması beklenmektedir.

Bilgiç'e (2018) göre; çalışanların mesleki adanmışlık düzeyleri, çalışanların meslekteki iş yapma düzeyini etkilemektedir. Mesleki adanmışlık düzeyi yüksek çalışanların işlerini yaparken daha gayret ve çaba gösterirler. Mesleki adanmışlık, kişinin yaptığı işle ilgili hissettiği bir duyguyla ilgili olmakla beraber, mesleğin amaçlarına ve rollerine uygun bir şekilde davranma arzusu duyma, mesleğin amaç ve rolleri yerine getirme gayretidir (Eroğlu, 2007).

Mesleğe kendini adayanların toplumsal yaşamda oluşturdıkları kişilik ve roller, mesleki özgünlüklerinin oluşumunu etkilemekte ve mesleğe uygun kimlik ve roller oluşturmada da etkili olmaktadır. Kendini mesleğine adayan çalışanlar, meslekleri için gerekli olan davranışları ve mesleğe uygun rolleri sergilemektedirler. İşinden memnun olan birey mesleğinde gerekli rolleri geliştirdikçe kendini mesleğine daha fazla adayacaktır (Sağsan ve Fırtına, 2015). Mesleki özveri, meslekteki davranışlarımızı etkiler ve mesleki tatmin yaşanır, bu da mesleki özveri

düzeyinin artması anlamına gelir. Başka bir ifade ile, mesleki özveri ve iş tatmini birbirini etkileyen süreçler olarak tanımlanabilir.

Kişisel mesleki faaliyetin bir kavramı olan mesleki adanmışlık, "kişinin kişisel olarak önemli sonuçlar elde etmeyi amaçlayan, mesleğine karşı istikrarlı, duygusal olarak olumlu bir tutumdur" (Berdnikova ve Korchagina, 2016). Psikolojik bir mesleki adanmışlık sistemi oluşturmak ve sistemin bireysel uygulanabilirliğini, "insan-insan" ilişkileri bağlamında modern profesyonel çalışmanın gelişim yönünü belirlemek için teorik ve pratik bir öneme sahiptir.

2.1.2.5. Mesleki Adanmaya Etki Eden Faktörler

Benligiray ve Sönmez'e göre (2011) mesleki adanmışlığı etkileyen birçok etken vardır. Bunlardan biri de örgütüne, işine ve ailesine bağlılığıdır. Bu değişkenler arasındaki ilişkiler, profesyonel bağlılığı geliştirebildiği gibi, onu destekleyen ya da engelleyen bağlılık biçimlerinin ortaya çıkmasına da yol açabilmektedir. Ayrıca bir çalışanın mesleki özveri davranışı, mevcut iletişim biçimi, yaptığı iş ve çalışanları, yaptığı işin kalitesi ve çalışma arkadaşlarının ilgi, tutum ve davranışları ile ilgilidir (Çetin, 2016; Sağsan ve Fırtına, 2015).

Erçek'in (2018) göre öğretmenlerin mesleki bağlılığı ile ilgili yapmış olduğu çalışmasında mesleki bağlılığı etkileyen faktörlerin; öğretmenlerin mesleki kıdemi, yaşı, terfisi, ödülü, iş doyumu, yöneticinin liderlik rolleri, ücret, örgüt kültürü ve iklimi, çalışma koşulları, örgütsel iletişim olanakları, örgütsel rekabet, eğitim düzeyi, branş, mesleki aşk, adalet, performans değerlendirme olduğu belirtilmektedir.

Erçekten'in (2018) aksine, cinsiyet, deneyim, örgütte güven ve adalet, örgütsel destek, özerklik, iş güvenliği, rol çatışması, katılım, işin önemi, medeni durum, işi tanınma, çaresizlik, dış iş olanakları, değerler çalışanlara verilen bağlılığı etkilediği ve tüm bunların da yer aldığı birçok faktörün olduğu Bilgiç (2018) tarafından tespit edilmiştir. Bu nedenle literatür doğrultusunda müzik öğretmenlerinin mesleki özveri, cinsiyet, yaş, hizmet yılı, mezun olunan fakülte, eğitim düzeyi ve kurum değişkenleri açısından incelenmiştir.

2.1.2.5.1. Kişisel Faktörler

Akdağ'a (2020) göre mesleki bağlılığı etkileyen kişisel faktörler yaş, hizmet süresi, cinsiyet ve eğitim düzeyidir. Ayrıca çalışanın bazı kişisel durumları da bağlılık durumunu etkilemektedir. Bunlar, çalışanın örgütte çalışmak için harcadığı süre, çalışanların karakter özellikleri ve medeni durumudur (Bilgiç, 2018; Tsui ve Cheng, 1999). Mesleki bağlılığı etkileyen kişinin öz kaynaklı unsurları ve öz yönelimli değerlendirmeleri şeklinde belirtilmektedir (Bilgiç, 2018).

Ayrıca Bilgiç'e (2018) göre olumlu öz değerlendirmelerde bireyin bireysel yetenekleri, kendi amaçlarını oluşturmaya, çalışma hayatındaki çalışma kapasitesini artırmaya ve böylece daha istekli olumlu duygular geliştirmesine yardımcı olur. Mesleğiyle pozitif duygular geliştiren bireyin işinde tatmin duygusu yaşaması normaldir.

2.1.2.5.2. Örgütsel Faktörler

Mesleki bağlılığı etkileyen örgütsel faktörler, örgütün yapısıyla ilgili faktörlere işaret etmektedir. Örgütün büyüklüğü, işin niteliği ve özellikleri, yönetim tarzı ve liderlik türü, ücret durumu, ödül, ekip çalışmasının etkinliği, çalışanların rol belirsizliği, örgütsel çatışmalar, işe adanmışlığı etkileyen genel faktörlerdir (Karahan, 2008). Ayrıca işten beklenen roller, yönetimin çalışanlara karşı tutumu, çalışanın beklentilerini karşılama düzeyi, adil bir ücret dağılımının varlığına olan inanç da kişilerin işe bağlılık düzeyini etkilemektedir (Karagöz, 2007).

Ayrıca örgütte yer alan yöneticilerin davranış ve tutumları da mesleki bağlılığı etkilemektedir. Yavan'a (2016) göre yöneticinin çalışanlara karşı olumlu bir tutumu varsa, çalışanların güven duygusunu hissetmesi daha kolay olur ancak bu, çalışanların fikirlerini açıkça ifade etmeleri ve becerilerini geliştirmeleri için bir teşvik olabilir.

2.1.2.6. Eğitim Örgütlerinde Mesleki Adanmışlık

Mesleki adanmışlık aynı zamanda insanların meslekleriyle kurdukları duygusal bağlıdır (Shukla, 2014). Herhangi bir mesleğin kazanımları, bu kariyerle uğraşan kişilerin özverilerinin bir sonucudur. Öğretmen, kişisel çabalarının sonucunda başarıya ulaşırsa mesleğine, okuluna ve öğrencilerine daha çok bağlıdır (Celep, 2014). Öğretmenin öğrencileri için çaba sarf etmesi ve mesleğini sürdürmeye kararlı olması özverili olduğunun bir göstergesidir (Butucha, 2013). Kendini işine adanmış bir öğretmen, mesleğinin değerini anlar ve öğrencileri ile kaliteli eğitim faaliyetleri yürütür. Bu sürecin sonunda başarılı bir eğitim süreci ortaya çıkmaktadır (Hoy ve Miskel, 2010, s. 68). Öğretme dönemini hayatlarının en önemli dönemi olarak tanımlayan kişiler kendilerini öğretmenliğe adanmışlardır (Garrison ve Liston, 2004). Mesleğine bağlı bir öğretmenin görev ve sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getireceği ve mesleki değerler çerçevesinde hareket edeceği belirtilmektedir. Böylece sağlıklı bir öğretmen öğrenci iletişimi gelişir ve öğrenciler istenilen yönde davranabilirler (Celep, 2014).

Crosswell ve Elliot (2004), öğretmenlerin eğitim süreçlerine beyinleriyle değil, yürekleriyle katılmalarının yeterli olduğunu ifade ederek özverinin gerekliliğini vurgulamışlardır. Eğitim süreci için öğretmenden beklenen etkili kazanımlardan bir diğeri de mesleki bağlılık konusunda nitelikli olmaktır. Bağlılık, kişiyi herhangi bir amaç veya şey için hedef alan güçtür (Sears, 2010, s. 4). Sadakat, sevgi ve saygı duyguları olan birine yönelmek ve

bunu tavır ve davranışlarıyla göstermek olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021). Motivasyon ve bağlılık benzer olsa da, aynı şey değildir. Bağlılık, herhangi bir dış motivasyon veya olumlu bir durum olmadığında bile davranışı etkileyebilir (Meyer ve Hersovitch, 2001, s. 301). Ödüller, tebrikler, başarılar, terfiler gibi dışsal güdüleyiciler olmasa bile bağlılık bireyin davranışlarını etkiler (Ergen, 2016). Bağlılık, istenilen ortam ve koşullar hazır olmadığında bile iş istikrarını sağlayan etkili bir güç olarak da tanımlanabilir (Scholl, 1981, s. 593). Sosyal bir varlık olmak, toplumdaki rollerini sadakatle yerine getirmek bağlılık olarak da ifade edilebilir. Görüldüğü gibi bağlılık tanımları arasında sadakat kavramı ön plana çıkmaktadır. Kavram olarak bağlılık; koşullar ne olursa olsun, kişinin kendini bir kişi veya gruba ait hissetmesi ve birlikte olmayı kabul etmesi anlamına gelir (Çöl, 2004, s. 47).

Bağlılık duygusu, içinde sadakati getirir. Sadakat, meslekte istikrarı sağlar (Yıldırım, 2019). Mesleki bağlılık, kişinin mesleğine kendini adanmasını ve mesleğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirme istekliliğini içerir (Lachman ve Araya, 1986). Mesleki bağlılık, bireylerin mesleğini hayatlarının merkezi olarak görerek meslekleriyle özdeşleşmeleri olarak tanımlanabilir. Mesleklerini yaparken edindikleri bilgi, deneyim ve tecrübeler buna etkendir (Ataç, 2019). Bir mesleğe bağlılık, kişilerin mesleklerinde daha yüksek performans göstermelerini sağlar (Yıldız, 2020). Allen, Meyer ve Smith (1993) profesyonel bağlılığı, insanların meslekleriyle olan psikolojik ilişkileri aracılığıyla mesleklerine karşı geliştirdikleri duygusal tutumlar olarak tanımlamaktadır. Ergen (2016) mesleki bağlılığı, bireylerin bilgi ve becerileri, yaptıkları işe duygusal yakınlıkları, işlerinden aldıkları zevk ve özveri olarak ifade etmiştir. Öğretmenin mesleğine yönelik duyuşsal bağının gücü, öğretmenin mesleki bağlılığı olarak ifade edilebilir (Coladarcı, 1992, s. 333). Bu duyuşsal tutum, öğretmenin okul, yöneticiler ve öğrencilerle kurduğu bağı etkiler. Öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının yüksek olması, eğitim faaliyetlerinden beklenen sonuçları olumlu yönde etkileyecektir. Bir öğretmenin mesleğine bağlılığı, mesleki çalışmalarına ve kişisel gelişimine ilham ve motivasyonla devam etmesini sağlayabilir (Chang, 2009). Croswell ve Elliot (2004) öğretmenlerin bağlılık düzeyinin eğitim reformlarında ve zamanda önemli bir yeri olduğunu belirtmektedir. Enerji, eğitimde yenilikleri denemek ve eğitimi geliştirmek için harcanmalıdır. Bu durumda mesleki bağlılıkla ilgilidir. Okulların amaçlarına ulaşabilmesi, öğretmenlerin yüksek performansına ve dolayısıyla bu yüksek performansı öğretmenlerin göstermesine bağlıdır (Angin, Lumbanraja ve Absah, 2020, s.72).

Shukla (2014) mesleki bağlılığı olan öğretmenlerin hem öğrencilerin akademik gelişimi hem de kendi mesleki gelişimleri ile ilgilendiklerini belirtmektedir. Okulların başarısı, eğitimin başarısı olarak da görülebilir. Öğretmenlerin mesleklerine bağlı olmaları sonucunda hem okulun hem de eğitimin kalitesi artırılarak daha başarılı bir sonuç alınabilir. Mesleki bağlılığı yüksek bir öğretmenin en olumsuz koşullarda bile en iyi profesyonel hizmeti vermesi beklenir.

Öğretmenin en olumsuz koşullarda sunduğu en iyi hizmet de eğitim başarısını etkileyen faktörlerden biri olacaktır. Bu nedenle öğretmenlerin, eğitim kurumlarının ve toplumun eğitimden beklentileri için mesleki bağlılık büyük önem taşımaktadır. Eğitim sürecinin nitelikli olabilmesi için öğretmenden beklenen duyuşsal kazanımlardan bir diğeri de öğretmenlik mesleğine yönelik tutumdur. Tutumlar, kişinin çevresindeki herhangi bir sosyal duruma veya maddeye karşı bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tutumlardır (Akkaya, 2009, s. 26).

Sonuç olarak; bir öğretmenin mesleğinde daha başarılı olabilmesi için sahip olması gereken duyuşsal özellikler arasında mesleki özveri, mesleki bağlılık ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun ön plana çıktığı söylenebilir. Bu bağlamda çalışmada öğretmenlerin mesleğe bağlılık ve bağlılık düzeyleri ile mesleğe yönelik tutumları incelenmiştir. Literatür incelendiğinde bu iki bağımsız değişkenin profesyonel bir tutumla aynı anda ele alındığı başka bir çalışmaya rastlanmamıştır.

2.1.2.7. Müzik Öğretmenlerinde Mesleğe Adanmışlık

Mesleki adanmışlık, mesleğin yeterliklerinin yerine getirip getirmemeye ilgilidir. Mesleki adanmışlık için heyecanla yapılmasını gerektirmektedir. Kendisini mesleğe adanmış olan kişilerin severek çalışmaları ve zindellikle işlerini yapmaları beklenir. Mesleğe adanmışlıkta, pozitif bir enerjiyle çalışılmaktadır (Özyılmaz ve Süner, 2015, s. 144).

Müzik öğretmenliği mesleki adanmışlığın yüksek olduğu mesleklerden biridir. Müzik öğretmenlerinde mesleki adanmışlık, mesleği severek yapmanın ötesinde toplumun kültür ve sanatına katkıda bulunan bireyler yetiştirmeye yönelik olmalıdır. Müzik öğretmenlerinin diğer branşlara göre işlerini daha coşkulu ve daha faydalı şekilde yapmaları beklenmektedir. Çünkü çocuklara okulun sevdinilmesi ve çocukların fiziksel ve mental olarak diğeri derslerden uzaklaşp bir rahatlamaya girmeleri için normalin üzerinde çaba gösterilmesi gerekir.

2.2. Kaynak Araştırmaları

2.2.1. Ulusal Çalışmalar

Alan yazında Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerini belirlemeye yönelik geliştirilen “öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği” kullanılarak yapılan öğretmenlerin adanmışlık düzeyleri ile ilgili birçok araştırma bulunmaktadır. Bu konuda yapılmış pek çok ulusal ve uluslararası çalışma bulunmaktadır. Bu bölümde müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri ile ilgili makaleler, yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir.

Kozikoğlu (2016), öğretmenlerin mesleğin ilk yıllarında karşılaştıkları güçlükleri, hizmet öncesi eğitim niteliklerini ve mesleğe bağlılıklarını "belirlemeye çalıştığı çalışmanın evrenini 2014-2015 yılları arasında mesleğe yeni başlayan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya 942 öğretmen katılmıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın amacı mesleğe başlamanın ilk yıllarında yaşadıkları güçlükleri belirlemek, mesleğe başlamadan önce aldıkları eğitimin sonuçlarının ne düzeyde olduğunu ve karşılaşılan güçlükler karşısında bağlılık düzeylerini belirlemektir. Araştırma sonucunda aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yüksek düzeyde adanmış oldukları ortaya çıkmıştır.

Güner (2006) "Öğretmenlerin adanmışlık sorunu: İstanbul ili örneğinde bir araştırma" isimli araştırmasında farklı eğitim kademelerinde görev yapan eğitimcilerin tutum ve kişilik özellikleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişkiyi açıklamayı amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini 2005-2006 eğitim-öğretim yılında İstanbul'da okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde görev yapan 325 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmada farklı kişilik özellikleri, tutumları ve özveri düzeyleri ayrı ayrı ele alınmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak minnesota öğretim tutum ölçeği, örgütsel bağlılık ölçeği ve sıfat kontrol listesi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda mesleğe adanmışlık düzeylerinin alanlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve sınıf öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeylerinin branş öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Turhan ve diğerleri (2012) "Sınıf öğretmenliği mesleğine bağlılık düzeyini etkileyen faktörler: Elazığ İli Örneği" başlıklı araştırmalarında öğretmenlerin mesleki bağlılıklarını etkileyen faktörler üzerinde durmuştur. Araştırmanın evrenini Elazığ'daki ilköğretim okullarında atan sınıf öğretmenleri; Örneklem 2010-2011 eğitim öğretim yılında Elazığ Milli Eğitime bağlı ilköğretim okullarında görev yapan 198 sınıf öğretmenlerden, rastgele örnek seçimi kullanılarak ve ölçme aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin mesleklerini sevdikleri, başarılı olmak için gayret gösterdikleri ve değer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Altinkurt ve Yılmaz (2014) yaptıkları çalışmada ilk ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin orta düzeyde mesleki algıya sahip olduklarını belirlemişlerdir. Öğretmenlerin kuruma katkı boyutundaki cinsiyet ve okul türüne göre anlamlı farklılık belirlemiştir. Kıdem mesleki algı üzerinde etkisini belirlememiştir. Sınıf mevcudu arttıkça mesleki bağımlılığının azaldığı ve ayrıca okul büyüklüğü ve öğretmen sayısı arttıkça öğretmenler arası ilişkiler zayıflamakta ve mesleki bağımlılıkları azaldığı sonucuna ulaşmıştır.

Zöğ (2007), sınıf öğretmenlerinin örgütsel bağlılıkları ile iş doyumları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Tarama modelinde olan araştırmada veri toplama aracı olarak Celep tarafından geliştirilen "örgütsel bağlılık ölçeği" ve "minnesota iş doyum ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma

verileri İstanbul ili Kağıthane ilçesindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan 297 öğretmene uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeylerinin okula bağlılık, öğretmenlik mesleğine bağlılık, öğretmenlik mesleğine bağlılık ve öğretmenliğe bağlılık tüm boyutlarında "çoğu zaman" aralığında olduğu tespit edilmiştir. Çalışma grubunun iş doyum düzeyleri içsel doyum boyutunda "yüksek", dışsal doyum boyutunda ise "orta" bulunmuştur. Öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasında yaş, çalışma düzeyi, mesleki kıdem, kıdem ve eğitim durumu değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunurken, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmada, örgütsel bağlılığın tüm boyutları ile iş tatmini arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişki bulunmuştur. Bu araştırma sonucunda, öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile iş doyumları arasında pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişkinin varlığını belirlenmiştir.

Bozdaş'ın (2013) Kırıkkale ilindeki ilkokullarda öğretmenlerin mesleğine bağlılık düzeyleri ile değerler eğitimi uygulama düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını belirlemeyi amaçladığı "Öğretmenlerin bağlılık düzeyleri arasındaki ilişki" başlıklı araştırması örneklem olarak Kırıkkale ilindeki ilköğretim okullarında görev yapan 406 sınıf ve branş öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucu sınıf öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin düşük olduğu, 20 yaş ve üstü sınıf öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin düşük ve 20 yaş ve üstü branş öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin yüksek olduğu sosyal bilimler öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Apak (2009), "Mobbing ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişki: İlkokul öğretmenleri üzerine bir araştırma" başlıklı araştırmasında, ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin, yaşadıkları mobbinge ilişkin algıları ve örgütsel bağlılıkları ile bağlılık odakları arasındaki ilişkinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Ölçme aracı olarak kullanılan anket, İstanbul ilinde ve rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen 5 ilçede ve 21 okulda görev yapan 445 öğretmen örneklem olarak alınmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonucu erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla yıldırma davranışlarına maruz kaldıklarını ve mesleki bağımlılıklarını etkilediğini ortaya çıkarmıştır. Eğitim düzeyi düşük olanların adanmışlık düzeyinde adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Doğan (2015), "Özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile müdürlerinin hizmetkâr liderlik davranışları arasındaki ilişki" isimli araştırmasında, özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim

yılında özel eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler (4006 kişi) oluşturmuştur. Elde edilen verilerin analizi sonucunda öğretmenlerin örgütsel adanmışlık düzeylerinin iyi düzeyde olduğu, erkek öğretmenlerin, kadın öğretmenlere göre adanmışlık düzeylerinin Bilim ve Sanat Merkezi öğretmenlerinin adanmışlıklarının, özel eğitim uygulama merkezi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Altun (2017), "Öğretmen bağlılığının öğrenci başarısına etkisi" başlıklı çalışmasında öğretmen bağlılığının öğrenci başarısındaki rolünü araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada, öğretime bağlılığın öğrencilerin başarısına katkı sağlamak için çok önemli bir faktör olduğu vurgulanmaktadır. Bağlılığı yüksek öğretmenlerin öğrencileri okul etkinliklerine katılmaya motive ettiği ve öğrenme etkinliklerinin öğrenciler katıldıktan sonra öğrenci başarısını artırma şansının daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Pehlivan Kapan (2020), "Sınıf öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin incelenmesi" isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin mesleklerine bağlılık düzeylerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul ili Ümraniye ilçesindeki özel ve devlet okullarında görev yapan 249 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeyleri araştırılırken veri toplama aracı olarak kurum, cinsiyet ve mesleki kıdem değişkenlerini içeren kişisel bilgi formu ve 20 maddelik öğretmenlik mesleğine bağlılık ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin potansiyelini en üst noktaya çıkarmanın öğretmenlere göre önemli olduğu, öğretmenlerin öğrencilere adanmışlık algısı arttıkça öğretmenlik mesleğine adanmışlık algısının artmadığı belirlenmiştir.

Eroğlu (2007), "Toplam kalite yönetiminin uygulandığı ortaöğretim kurumlarında öğretmenlerin örgütsel bağlılık ve motivasyon düzeyleri" adlı tez çalışmasında ortaöğretim kurumlarında toplam kalite yönetimi uygulayan öğretmenlerin örgütsel bağlılık ve motivasyon düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre; TKY uygulamalarının öğretmenlerin örgütsel bağlılık ve motivasyon düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bilgiç (2018), çalışanların mesleğe bağlılıkları ve işten ayrılma niyetleri üzerine yaptığı araştırmasında; katılımcıların mesleğe bağlılık ve işten ayrılma niyetlerinin ortalama düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca mesleğe bağlılık düzeyi arttıkça işten ayrılma isteklerinin azaldığı bulgusuna da ulaşılmıştır.

Başaran ve Bozyer (2019) araştırmalarında okul öncesi öğretmenlerinin mesleki bağlılık düzeylerinin oldukça yüksek olduğunu saptayarak, profesyonel bağlılık ve bağlılık konusunda yüksek eğilimli ve özverili bir şekilde çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma sonucu kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde mesleki özveriye sahip oldukları

ve özverili çalışma boyutunun yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bir başka bulgu yaş ve mesleğe harcadıkları zaman değişkenlerinin, ayrıca öğretmenlerin istihdam edilme biçimlerinin veya hangi bölgede çalıştıklarının mesleki bağlılıklarını etkilemesi olarak tespit edilmiştir.

2.2.2. Uluslararası Çalışmalar

Bogler ve Somech (2004), “Öğretmen güçlendirmenin okullarda öğretmenlerin örgütsel bağlılığı, mesleki adanmışlığı ve örgütsel vatandaşlık davranışlarına etkisi” isimli çalışmasında, öğretmenlerin yetkilendirilmesi ile öğretmenlerin örgütsel bağlılığı, mesleki bağlılığı ve örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişkiye odaklanmaktadır. Araştırmada öğretmenlerin yetkilendirme düzeylerine ilişkin algılarının, örgüte, mesleğe bağlılık duygularıyla önemli ölçüde ilişkili olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Crosswell ve Elliott (2004) “Kendini adanmış öğretmenler, tutkulu öğretmenler: Öğretmen bağlılığı ve katılımıyla ilişkili tutku boyutu” isimli araştırmasında ilk önce öğretmen bağlılığına ilişkin geleneksel görüşü tartışarak bir Avustralya çalışmasının bulgularını bir bireyin öğretmeye yönelik kişisel tutkusunun mesleğe olan bağlılığı ve mesleğe olan bağlılığının merkezinde yer aldığı fikrini araştırmıştır. Öğretmenlerin bağlılık düzeyi, öğretmenlerin işbirlikçi, yansıtıcı ve eleştirel uygulamalara katılma istekliliğini büyük ölçüde etkilediğinden, mevcut eğitim reformu gündeminin başarısında kilit bir faktör olarak kabul edilir.

İbrahim ve Iqbal (2015), “Öğretmenlerin mesleki adanmışlık” isimli araştırmalarında öğretmenlerin mesleklerine adanmışlıkları hakkındaki algılarının ne olduğu, öğretmenlerin mesleğe adanmışlıklarını etkileyen faktörleri ve bu faktörlerin öğretmenlerin mesleklerine adanmışlık algılarını etkileyip etkilemedikleri ile ilgili görüşlerin ele alınmasını amaçlamışlardır. Araştırmanın evreni 45 devlet okulunda görev yapan müdür ve müdür yardımcıları dahil olmak üzere 525 öğretmen oluşturmaktadır. Sonuçtan kısaca öğretmenlerin normatif bağlılık düzeyi ile mesleki bağlılık düzeyi arasında pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Schaufeli ve diğerleri (2006); araştırmalarında, profesyonel bağlılık, özveri ve asimilasyon ile karakterize edilen durumu ölçmek için 10 farklı ülkede çalışmalar yürütmüşlerdir. Araştırma sonucunda mesleki bağlılığın düşük mesleki tükenmişlik ve yüksek bağlılık olmak üzere iki faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ortaya çıkarmışlardır. Düşük mesleki tükenmişliğin, yorgunluk ve güvensizlik içerdiği; yüksek bağlılığın ise; çaba, bağlılık, özveri ve profesyonel bir faaliyet olmasını belirterek mesleki bağlılığın mesleki tükenmişliğin tam tersi olduğu sonucuna varılmıştır.

Tsui ve Cheng'e (1999) göre, “kurumun sağlık faktörleri olan kurumsal bütünlük, moral ve ilgi”, öğretmenlerin bağlılığını etkiler. Ayrıca öğretmenin kişisel özellikleri de özveri durumu ile ilgilidir. Bunlar okuldaki konum, medeni durum ve meslekteki hizmet süresi gibi kişisel faktörler olarak değerlendirilebilir. Ayrıca okulda örgüt sağlığı ile öğretmen bağlılığı arasındaki ilişki öğretmenlerin kişisel özelliklerine bağlı olarak değişmektedir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın problemine uygun olarak seçilen araştırma modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analiz edilmesi ile ilgili bilgiler alt başlıklarla verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli/Deseni

Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışma olup, araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. “Betimsel tarama modeli, araştırmaya konu olan olay ya da durumu kendi koşulları içinde var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır” (Büyüköztürk, 2022). Araştırmada müzik öğretmenlerinin kendi koşulları içinde var olduğu şekliyle öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin incelenmesi amaçlandığından betimsel tarama modeli tercih edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu çalışmanın evrenini Türkiye’nin yedi farklı bölgesinden seçilmiş Ankara, Elazığ, Bayburt, Şanlıurfa, Adana, İzmir ve Sakarya illerindeki müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Patton’a (2014) göre kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi “ulaşılması kolay ve çalışılması pahalı olmayanın tercih edilmesidir”. Araştırma örneklemini 2021-2022 eğitim-öğretim yılı MEB’a bağlı okullarda görev yapan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem sayısı tespit edilirken, kuramsal örneklem büyüklüğü çizelgesi dikkate alınarak 1800 öğretmenden %95 güvenirlilik ve % 5 hata payı hesaplanarak 317 örneklem yeterli bulunmuştur (Balcı, 2011).

Tablo 3.1.

Müzik Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

		<i>N</i>	<i>%</i>
Cinsiyetiniz			
	Erkek	159	50,2
	Kadın	158	49,8
Yaşınız			
	21-30	94	29,7
	31-40	171	53,9
	41-50	42	13,2
	51+	10	3,2
Hizmet Yılınız			
	1-5 yıl	122	38,5
	6-10 yıl	92	29,0
	11-15 yıl	67	21,1
	16 yıl ve üst	36	11,4
Mezun Olduğunuz Fakülte			
	Eğitim fakültesi	83	26,2
	Konservatuvar	198	62,4
	Güzel Sanatlar Fakültesi	36	11,4
Eğitim Durumunuz			
	Lisans	228	71,9
	Yüksek Lisans	89	28,1
Eğitim Kademesi			
	Ortaokul	108	34,1
	Lise	87	27,4
	Diğer	122	38,5
Çalıştığınız Kurum			
	Ortaokul	108	34,1
	Anadolu Lisesi	63	19,9
	Fen Lisesi	8	2,5
	İmam Hatip Lisesi	6	1,9
	Güzel Sanatlar Lisesi	10	3,2
	Diğer (Anaokulu - İlkokul)	122	38,5

Tablo 3.1 incelendiğinde, çalışmaya dahil edilen öğretmenlerin yaş ortalamasının 34.12 ± 11.02 olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde; 159'u (%50.2) erkek, 158'i (%49.8) ise kadındır. Çalışmaya dahil olan müzik öğretmenlerinin 94'ü (%29.7) 21-30, 171'i (%53.9) 31-40, 42'si (%13.2) 41-50, 10'u (%3.2) 51 yaş ve üstü yaş grubunda bulunduğu görülmektedir. Araştırmaya dahil edilen müzik öğretmenlerinin 122'si (%38,5) 1-5 yıl, 92'si (%29,0) 6-10 yıl, 67'si (%21,1) 11-15 yıl, 36'sı (%11,4) 16 yıl ve üstü hizmet yılına sahiptir. Araştırmaya dahil edilen müzik öğretmenlerinin eğitim gördükleri fakülte türüne göre 83'ü (%26,2) eğitim fakültesi, 198'i (%62,4) konservatuvar, 36'sı (%11,4) güzel sanatlar fakültesi mezunu oldukları belirlenmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin 228'i (%71,9) lisans, 89' u (%28,1) yüksek lisans eğitim düzeyine sahiptir. Müzik öğretmenlerin 103'ü (%34,1) ortaokul, 87'si (%27,4)'ü lise, 122'si (%38,5) diğer eğitim kademelerde görev yapmaktadırlar. Müzik öğretmenlerinin 108'i (%34,1) ortaokul, 63'ü (%19,9) Anadolu lisesinde, 8'i (%2,5) fen lisesinde, 6'sı (%1,9) imam

hatip lisesinde, 10'u (%3,2) güzel sanatlar alanında eğitim veren kurumlarda görev yapmaktadırlar.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, öğretmenlerin demografik özelliklerini belirlemek için 'Kişisel Bilgi Formu', öğretmenlik mesleğine adanmışlık durumlarını belirlemek amacıyla Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından geliştirilen "öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği" kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

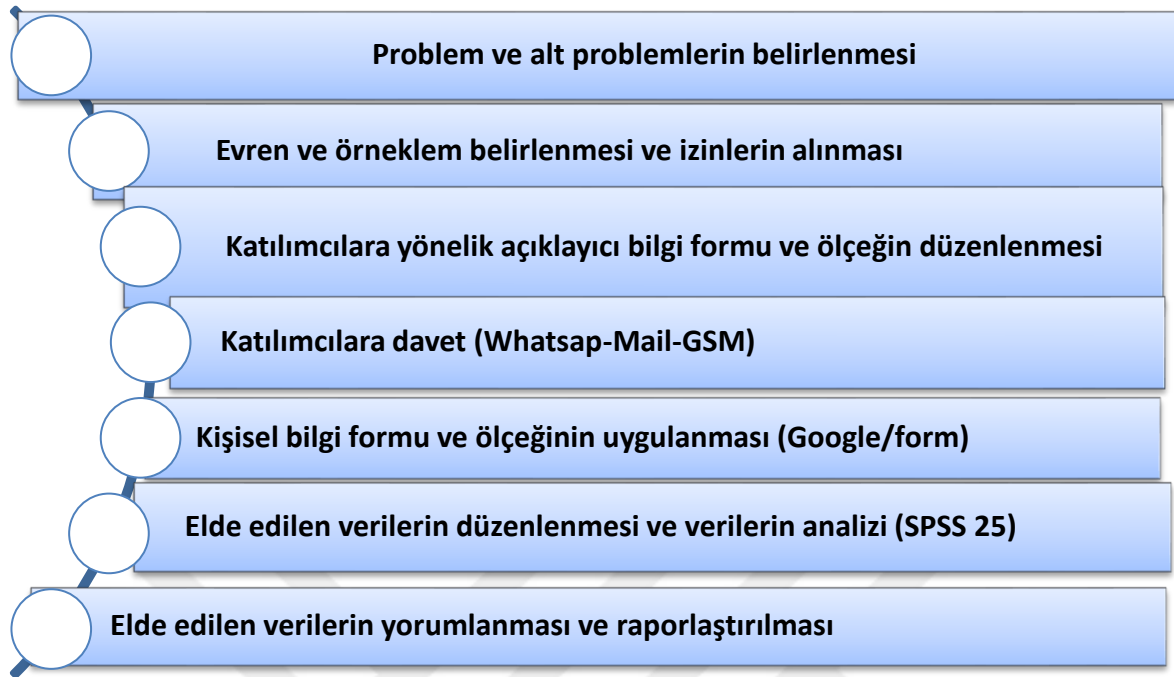
Araştırmacı tarafından ilgili literatür taraması doğrultusunda düzenlenmiş olan kişisel bilgi formunda müzik öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, hizmet yılı, mezun olduğu fakülte, eğitim durumu, görev yaptığı eğitim kademesi, görev yaptığı eğitim kurumu vb. kişisel bilgileri elde etme amacına yönelik sorular yer almıştır.

3.3.2. Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlıklarını belirlemeye yönelik geliştirilen "öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği" kullanılmıştır. Geliştirilen bu ölçek "5'li likert tipinde 20 maddelik iki faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirliğine ilişkin olarak hesaplanan Cronbach's alfa iç tutarlılık katsayı .86 ve ω değeri .89 olarak hesaplanmıştır (Kozikoğlu, 2016, s. 115). "Tamamen katılıyorum" yanıtı aşırı olumlu tutumu ve en yüksek madde puanını, "kesinlikle katılmıyorum" yanıtı ise aşırı olumsuz tutumu ve en düşük madde puanını gösterir. Bu durum her bir maddenin tutumla aynı ilişki içinde olmadığı anlamına gelmektedir (Özdemir, 2018, s. 62).

Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeğinin faktör yapısını belirlemek amacıyla faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçeğin üç faktörde toplandığı tespit edilmiştir. Faktör analizi, tespit edilen faktörlerin içinde barındırdığı maddelerin adlandırılabilmesi yönünden, varimaks dik döndürme yöntemiyle sürdürülmüştür. Tekrarlanan döndürme işlemleri sonucunda, biri "mesleğe bağlılık", "özverili çalışma" ve "öğrencilere adanma" şeklinde adlandırılmış üç faktöre sahip 20 maddeden oluşan bir ölçek elde edilmiştir. Ölçeğinde %41,88 varyans değerleri olduğu düşünülmektedir (Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018).

3.4. İşlem Basamakları

Şekil 3.1. Araştırma İşlem Basamakları

Çalışma öncesinde araştırma problemi ve alt problemler, evren ve örneklem belirlenerek Mersin Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Enstitüsü Etik Kurulundan ve Milli Eğitim Bakanlığından araştırma için gerekli olan izinler alınmıştır. Hazırlanan katılımcılar için kişisel bilgi formu ve araştırma ölçme aracı olan “öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği” uygulama formu; çalışmanın amacına uygun olarak hazırlanan kişisel verileri koruma kanuna uygun olarak kullanılacağına dair beyan ve gönüllük ilkesine bağlı olarak katılım sağlanacağı ve katılımcının araştırma kapsamında çıkmak istediği an araştırma kapsamından çıkabileceği açıklayan “bilgilendirilmiş onam formu” anket uygulama ortamı olan Google/form ortamında açıklayıcı bilgi olarak müzik öğretmenlerinin bilgilerine sunulmuştur. Elde edilen veriler Google Form ile oluşturulmuştur. 2021-2022 eğitim ve öğretim yılında eğitim veren öğretmenler yaklaşık 10 dakikalık süre içinde doldurulacak şekilde hazırlanmıştır. Google Form yolu ile toplanan veri seti istatistik analiz programında veri tabanı hazırlanarak, verilerin işlenebilir hale getirilmiştir.

3.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada 350 katılımcıya davetiye gönderilmiştir. 330 katılımcı araştırmaya katılım göstermiştir. 13 katılımcı hatalı veya eksik görülmüş ve araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 25 istatistik paket programı kullanılmıştır. Analizler öncesinde veriler tekrar incelenmiş önce veri girişleri kontrol edilmiş ve varsa kayıp veriler kontrol edilmiştir. Yapılan ikinci kontrol sonucunda araştırmayı etkileyebilecek bir hata bulunmamıştır. Araştırma verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için normallik analizi Kolmogorov Simirnov ve Shapiro Wilk testleri ile yapılmıştır. Test sonucunda kullanılan “öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği” ve alt boyutları ölçeklerin puan ortalamalarının normal dağılım gösterdiği ve parametrik testler kullanılmıştır. Grup içi örneklemelerin ($n < 30$) olma durumunda Nonparametrik testler uygulanarak sonucuna ulaşılmıştır. Sonra araştırma grubunu oluşturan katılımcı sayısı da göz önünde bulundurularak çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerleri incelenmiştir. Tabachnick ve Fidell’e (2013) göre veri gruplarında çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1, -1 aralığında olması, verilerin normal dağılım göstermesi bakımından kabul edilebilir değerler olarak kabul edilmektedir. Gerçekleştirilen bu araştırmada çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olduğu görülmüştür. Çalışmada kullanılan ölçeğin betimsel istatistik değerler incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin toplam öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği ortalaması 4.36 ± 0.49 (Min.= 2.92, Maks.= 5,0), mesleğe bağlılık alt boyutu ortalaması 4.35 ± 0.63 (Min.= 2.63, Maks.= 5,0), özveri çalışması alt boyutu ortalaması 4.28 ± 0.57 (Min.= 3.00, Maks.= 5,0), öğrencilere adanma alt boyutu ortalaması 4.45 ± 0.50 (Min.= 3.00, Maks.= 5,0) olarak bulgulanmıştır. Verilerin analizinde, aritmetik ortalama, frekans, standart sapma, bağımsız gruplar testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmış, araştırmanın sonuç bölümünde ise elde edilen bulgular araştırmanın amacı doğrultusunda yorumlanmıştır. Bulguların anlamlılığının yorumlanmasında %95 güven aralığı ve .05 önem düzeyi ölçüt alınmıştır. “Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeğine” ilişkin betimsel istatistik değerleri Tablo 3.2’de sunulmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlere uygulanan ölçek sonucunda elde edilen veriler SPSS Statistics programına aktarılmış, değerlendirilerek kategorik değişkenler için frekans dağılımları yer verilmiştir. Puan ortalamaları ise belirlenen sınır aralıkları ile karşılaştırılarak yorumlanmıştır. Kullanılan ölçekler 5 dereceli olduğundan ($4:5=0,8$) sınır aralıkları 1’den başlayarak 5’e kadar 0.8 aralığında 1.00-1.80 “çok zayıf”, 1.81-2.60 “zayıf”, 2.61-3.40 “orta”, 3.41-4.20 “iyi”, 4.21-5.0 “çok iyi” şeklinde değerlendirilmiştir.

Tablo 3.2.

Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği ve alt boyutlarının normallik analizi

	n	Min.	Maks.	x.	Ss.	Skewness	Kurtosis	Kolmogorov-Smirnov	Shapiro-Wilk	α
Mesleğe Bağlılık	317	2,63	5,00	4,3578	,63876	-,859	-,230	,100*	,870*	0,959
Özverili çalışma	317	3,00	5,00	4,2852	,57227	-,423	-,696	,060*	,865*	0,849
Öğrencilere adanma	317	3,00	5,00	4,4578	,50257	-,735	-,032	,120*	,820*	0,940
Mesleğe Adanmışlık	317	2,92	5,00	4,3669	,49825	-,642	-,060	,100*	,810*	0,938

 α : Cronbach's Alpha, ** p > 0.01**3.6. Geçerlik ve Güvenirlik**

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) tarafından öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlıklarını belirlemeye yönelik geliştirilen “öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği” kullanıldı. Geliştirilen bu ölçek “5’li Likert tipinde 20 maddelik üç faktörlü bir yapıdan oluşmaktadır.

“Kapsam Geçerliği: Ölçeğin kapsam geçerliğini sağlamak üzere ilgili alan yazın taranarak ve alan yazındaki benzer ölçme araçlarından faydalanılarak belirli ölçütler belirlenmiştir. Ölçeğin tümüne ilişkin kapsam geçerlik indeksi “0.80” olarak hesaplanmıştır (Kozikoğlu, 2016).

Yapı Geçerliği: Ölçeğin yapı geçerliği açımlayıcı faktör analiziyle test edilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonucu elde edilen veriler ölçeğin yapı geçerliğinin sağlandığının bir göstergesidir

Güvenirlik: Ölçeğin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach Alpha katsayıları hesaplanmıştır. Cronbach Alpha değerleri; birinci faktör için 0.959, ikinci faktör için 0.849, üçüncü faktör için 0.94, toplam ölçek için ise 0.938 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir” (Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018,s. 124).

Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeğine ilişkin faktör açıklama gücü değerlendirilmesi sonucunda birinci faktör Ölçeğin %48,193’ünü, ikinci faktör %17,78’ini, Üçüncü faktör %5,314’ünü, tüm ölçek %69,203’ü açıklamıştır.

Açımlayıcı faktör analizinin uygun olup olmadığını ortaya koymak için KMO ve Bartlett testleri de yapılmıştır. Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği için yapılan analiz sonucunda bulunan değerlerin (KMO: 0.926, Bartlett’s Test of Sphericity: = 4352,271, p=0.000) Keşfedici Faktör Analizine uygun olduğu görülmektedir. AFA’ya uyum göstermesi için KMO değerinin 0.60’dan büyük ve Bartlett Küresellik Test sonucunun (p<.01) olması beklenmektedir. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin olarak hesaplanan Cronbach’s alfa iç tutarlılık katsayı .938 ve ω değeri .89 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.3.**Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği Açıklayıcı Faktör Analizi**

	Mesleğe Bağlılık	Özverili çalışma	Öğrencilere adanma	Açıklanan varyans	İç tutarlılık
01	,815				
02	,675				
03	,731				0,959
04	,828			48,193	
05	,756				
06	,824				
07	,789				
08	,753				
09		,533		17,78	
10		,641			0,849
11		,834			
12		,526			
13			,672		
14			,525		
15			,712	5,314	
16			,722		
17			,738		0,940
18			,807		
19			,707		
20			,750		
Ölçek açıklanana Varyans				69,203	
Ölçek iç tutarlılık					0,938
KMO			0,926		
Bartlett's Test of Sphericity		Approx. Chi-Square	4352,271		
		Df	190		
		Sig.	,000		

4. BULGULAR

Bu bölümde örneklem grubundan elde edilen veriler, problem durumu ve alt problemlere bağlı olarak, sunulmuştur.

4.1. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri nasıldır? problem cümlesine yönelik bulgular:

Tablo 4.1.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği maddelerine katılım düzeyi ve ortalama analizi

Madde No	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		$\bar{X}$	ss
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%		
1	1	0,3	4	1,3	30	9,5	100	31,5	182	57,4	4,44	0,74
2	1	0,3	0	0,0	18	5,7	114	36,0	184	58,0	4,51	0,63
3	1	0,3	6	1,9	26	8,2	78	24,6	206	65,0	4,52	0,75
4	3	0,9	6	1,9	28	8,8	94	29,7	186	58,7	4,43	0,81
5	1	0,3	4	1,3	34	10,7	92	29,0	186	58,7	4,44	0,76
6	13	4,1	16	5,0	58	18,3	90	28,4	140	44,2	4,03	1,09
7	3	0,9	12	3,8	44	13,9	122	38,5	136	42,9	4,19	0,88
8	5	1,6	20	6,3	72	22,7	96	30,3	124	39,1	3,99	1,01
9	0	0,0	4	1,3	20	6,3	138	43,5	155	48,9	4,40	0,67
10	0	0,0	4	1,3	34	10,7	122	38,5	157	49,5	4,36	0,72
11	2	0,6	24	7,6	58	18,3	118	37,2	115	36,3	4,01	0,95
12	0	0,0	8	2,5	34	10,7	154	48,6	121	38,2	4,22	0,74
13	0	0,0	0	0,0	18	5,7	110	34,7	189	59,6	4,54	0,60
14	0	0,0	20	6,3	34	10,7	122	38,5	141	44,5	4,21	0,87
15	0	0,0	0	0,0	12	3,8	112	35,3	193	60,9	4,57	0,57
16	0	0,0	6	1,9	26	8,2	142	44,8	143	45,1	4,33	0,71
17	0	0,0	4	1,3	22	6,9	120	37,9	171	53,9	4,44	0,68
18	0	0,0	2	0,6	12	3,8	124	39,1	179	56,5	4,51	0,60
19	0	0,0	4	1,3	24	7,6	132	41,6	157	49,5	4,39	0,68
20	0	0,0	2	0,6	16	5,0	120	37,9	179	56,5	4,50	0,62

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği maddeleri katılım düzeyi ortalama değerleri Tablo 4,1’de verilmiştir. Bu sonuçlara göre “öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği” maddelerine en yüksek katılım gösterilen maddeler sırasıyla “15. Her öğrencimin başarılı olabilmesi için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum” ($\bar{x} = 4,57$), “öğrencilerimin potansiyellerini en üst seviyeye çıkarmak benim için çok önemlidir” ($\bar{x} = 4,54$), “öğretmen olmaktan gurur duyuyorum” ($\bar{x} = 4,52$), “öğretmen olarak öğrencilerle çalışmaktan

zevk alıyorum" ($\bar{x}=4,51$), "öğrencilerim ne zaman ne konuda yardıma ihtiyaç duyarlarsa onların yanında olurum." ($\bar{x}=4,51$), " öğrencilerimin geleceği için elimden gelen bütün imkânları kullanırım." ($\bar{x}=4,50$), maddelerine "kesinlikle katılıyorum" düzeyinde katılım göstermişlerdir.

Tablo 4.2.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeği ve alt boyutları katılım düzeyi ortalama analizi

	n	Min.	Maks.	$\bar{X}$	Ss.
Mesleğe Bağlılık	317	2,63	5,00	4,3578	,63876
Özverili Çalışma	317	3,00	5,00	4,2852	,57227
Öğrencilere Adanma	317	3,00	5,00	4,4578	,50257
Mesleğe Adanmışlık	317	2,92	5,00	4,3669	,49825

Araştırmaya müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyi ($4,36\pm 0,49$) puan ortalamasıyla "çok yüksek" düzeye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde "mesleğe bağlılık" alt boyutu ($4,35\pm 0,63$), "özverili çalışma" alt boyutu ($4,28\pm 0,57$), "öğrencilere adanma" alt boyutu ($4,45\pm 0,50$) puan ortalamaları da "çok yüksek" düzeyde saptanmıştır.

4.2. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği adanmışlık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir? alt problemine yönelik elde edilen bulgular:

Tablo 4.3.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre sonuçları

		Levene's Test						
	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	F	P	t	p
Mesleğe Bağlılık	Erkek	159	4,1195	,74196	11,665	,001	-5,468	,000
	Kadın	158	4,5237	,56118				
Özverili çalışma	Erkek	159	4,1258	,65596	5,250	,023	-3,673	,000
	Kadın	158	4,3734	,53815				
Öğrencilere adanma	Erkek	159	4,2972	,53064	5,391	,021	-5,137	,000
	Kadın	158	4,5807	,44839				
Mesleğe Adanmışlık	Erkek	159	4,1808	,55913	8,741	,003	-5,562	,000
	Kadın	158	4,4926	,43013				

Tablo 4.3 incelendiğinde; 21-30 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,54), 31-40 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,19), 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,41) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin hangi yaş aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla post-hoc lsd testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan 21-30 yaş ve 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre

öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F(2:314): 15.565$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 13,1'dir. Bu sonuç Cohen'in (1988, s.284) görüşüne göre büyük bir etki büyüklüğüne sahip olduğunu göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyi ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.3 incelendiğinde; erkek müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,18$), kadın öğretmenlerin puan ortalamasının ise ($\bar{x}=4,49$) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre kadın müzik öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Mesleğe bağlılık düzeyi ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.3 incelendiğinde, erkek müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,11$), kadın müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,52$) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre kadın müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Özverili çalışma düzeyi ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.3 incelendiğinde; erkek müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,12$), kadın müzik öğretmenlerinin puan ortalamasının ($\bar{x}=4,37$) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre kadın müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.3 incelendiğinde; erkek müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,29$), kadın müzik öğretmenlerinin puan ortalamasının ise ($\bar{x}=4,58$) olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre kadın müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

4.3. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği adanmışlık düzeyleri yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir? alt problemine yönelik elde edilen bulgular:

Tablo 4.4.

Müzik öğretmenlerinin yaş değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri

		N	$\bar{X}$	SS	V_{kay}	K_{top}	df	K_{ort}	F	P	η^2
Mesleğe Bağlılık	21-30	94	4,5479	,60717	Garası	10,215	2	5,107	11,524	,000	0,034
	31-40	171	4,1579	,74823	Giçi	139,157	314	,443			
	41-50	52	4,4471	,43608	Toplam	149,372	316				
	Total	317	4,3210	,68753							
Özverili Çalışma	21-30	94	4,4255	,54109	Garası	5,926	2	2,963	8,279	,000	0,071
	31-40	171	4,1257	,63673	Giçi	112,386	314	,358			
	41-50	52	4,3365	,56422	Toplam	118,312	316				
	Total	317	4,2492	,61189							
Öğrencilere Adanma	21-30	94	4,6676	,45884	Garası	7,832	2	3,916	16,484	,000	0,041
	31-40	171	4,3085	,50808	Giçi	74,594	314	,238			
	41-50	52	4,4519	,46715	Toplam	82,425	316				
	Total	317	4,4385	,51073							
Mesleğe Adanmışlık	21-30	94	4,5470	,47303	Garası	7,770	2	3,885	15,565	,000	0,131
	31-40	171	4,1974	,53601	Giçi	78,377	314	,250			
	41-50+	52	4,4119	,41360	Toplam	86,147	316				
	Total	317	4,3362	,52213							

Tablo 4.4'de; müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.4 incelendiğinde; 21-30 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,54), 31-40 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,15), 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ise (4,44) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin hangi yaş aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 21-30 yaş ve 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre mesleğine bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F(2:314): 11.524$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 4,4'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.5.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık puanlarının farklılaşmasına ilişkin LSD testi sonuçları

Bağımlı değişken	(I) 2. Yaş	(J) 2. Yaş	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	p.
Mesleğe Bağlılık	21-30	31-40	,32551*	,08123	,000
Özverili çalışma	21-30	31-40	,26064*	,07312	,000
	31-40	41-50	-,25629*	,09895	,010
Öğrencilere adanma	21-30	31-40	,35496*	,06256	,000
	31-40	41-50	-,17561*	,08466	,039
Mesleğe Adanmışlık	21-30	31-40	,31370*	,06256	,000
	31-40	41-50	-,21253*	,08465	,013

Tablo 4.4'de müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulandığı görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyi ortalama puanlarının yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı

sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.4 incelendiğinde; 21-30 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,54), 31-40 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,19), 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması (4,41) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin hangi yaş aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla post-hoc lsd testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan 21-30 yaş ve 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F(2;314): 15.565$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 13,1'dir. Bu sonuç Cohen'in (1988, s.284) görüşüne göre büyük bir etki büyüklüğüne sahip olduğunu göstermektedir. Post-hoc LSD analizi ile ilgili sonuçlar Tablo 4.5'de verilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.4 incelendiğinde; 21-30 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,42$), 31-40 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,12$), 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,33$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin hangi yaş aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla post-hoc lsd testi uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucu araştırmaya katılan öğretmenlerden 21-30 ve 41-50+ yaş grubu olan müzik öğretmenlerinin 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre mesleğine bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F(2;314): 8.279$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 7,1'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.4 incelendiğinde; 21-30 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,66$), 31-40 yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,30$), 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,45$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeylerinin hangi yaş aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 21-30 yaş ve 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinin 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre adanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F(2;314): 16.484$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki

büyüklüğü 4,1'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Post-hoc LSD analizi ile ilgili sonuçlar Tablo 4.5'de yer almaktadır.

Tablo 4.6.

Müzik öğretmenlerinin hizmet yılı değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri

		N	$\bar{X}$	ss	Vkay	Ktop	df	Kort	F	p	η^2
Mesleğe Bağlılık	1-5 yıl	122	4,4549	,61112	Garası	5,741	3	1,914	4,171	,006	0.034
	6-10 yıl	92	4,1766	,73032	Giçi	143,630	313	,459			
	11-15 yıl	67	4,2015	,77696	Toplam	149,372	316				
	16 yıl ve üst	36	4,4583	,53619							
	Total	317	4,3210	,68753							
Özverili çalışma	1-5 yıl	122	4,3320	,55618	Garası	3,770	3	1,257	3,434	,017	0.017
	6-10 yıl	92	4,1522	,65566	Giçi	114,542	313	,366			
	11-15 yıl	67	4,1343	,65472	Toplam	118,312	316				
	16 yıl ve üst	36	4,4306	,52648							
	Total	317	4,2492	,61189							
Öğrencilere adanma	1-5 yıl	122	4,5635	,48299	Garası	3,285	3	1,095	4,330	,005	0.037
	6-10 yıl	92	4,3288	,56474	Giçi	79,141	313	,253			
	11-15 yıl	67	4,3806	,42497	Toplam	82,425	316				
	16 yıl ve üst	36	4,4028	,53378							
	Total	317	4,4385	,51073							
Mesleğe Adanmışlık	1-5 yıl	122	4,4501	,49014	Garası	3,799	3	1,266	4,813	,003	0.150
	6-10 yıl	92	4,2192	,58310	Giçi	82,348	313	,263			
	11-15 yıl	67	4,2388	,45038	Toplam	86,147	316				
	16 yıl ve üst	36	4,4306	,50572							
	Total	317	4,3362	,52213							

Tablo 4.7.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık puanlarının farklılaşmasına ilişkin LSD testi sonuçları

Bağımlı değişken	(I) Hizmet Yılı	(J) Hizmet Yılı	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	p.
Mesleğe Bağlılık	1-5 yıl	6-10 yıl	,24918*	,08922	,006
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,24918*	,08922	,006
	16 yıl ve üst	6-10 yıl	,25194*	,12557	,046
	6-10 yıl	16 yıl ve üst	-,22707*	,11306	,046
Öğrencilere adanma	1-5 yıl	11-15 yıl	,16392*	,07761	,035
	6-10 yıl	1-5 yıl	-,20087*	,07008	,004
	11-15 yıl	1-5 yıl	-,16392*	,07761	,035
	1-5 yıl	6-10 yıl	,19376*	,06958	,006
Mesleğe Adanmışlık	6-10 yıl	1-5 yıl	-,19376*	,06958	,006

Tablo 4.7’de müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin hizmet yılı değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyi ortalama puanlarının yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.6 incelendiğinde; 1-5 yıl hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,45$), 6-10 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,21$), 11-15 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,23$), 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,43$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi hizmet yıl aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 1-5 ve 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin ve 6-10 ve 11-15 hizmet yılı olan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(3;313)}: 4.813$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 15,0’dır. Bu sonuca göre Cohen’in (1988, s. 284) ifadesiyle büyük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin hizmet yılı değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.6 incelendiğinde; 1-5 yıl hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,45$), 6-10 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,17$), 11-15 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,20$), 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalamasının ise ($\bar{x}=4,45$) olduğu görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi hizmet yıl aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 1-5 ve 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin ve 6-10 ve 11-15 hizmet yılı olan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülürken anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(3;313)}: 4.171$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 3,4’dür. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeylerinin hizmet yılı değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin özverili düzeyi ortalama puanlarının yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.6 incelendiğinde; 1-5 yıl hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,33$), 6-10 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,15$), 11-15 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan

ortalaması ($\bar{x}=4,13$), 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,43$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi hizmet yılı aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 1-5 ve 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin 6-10 ve 11-15 hizmet yılı olan öğretmenlere göre öğretmenlik özverili çalışma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(3;313)}: 3.434$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 1,7 olarak saptanmıştır. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeylerinin hizmet yılı değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin özveri düzeyi ortalama puanlarının yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.6 incelendiğinde; 1-5 yıl hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,56$), 6-10 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,32$), 11-15 hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,38$), 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{x}=4,430$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi hizmet yılı aralığında anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 1-5 ve 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin 6-10 hizmet yılı olan öğretmenlere göre öğretmenlik adanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek aralarında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($F_{(3;313)}: 3.330$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 3,7'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Tablo 4.8.

Müzik öğretmenlerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri

		N	$\bar{X}$	SS	V _{kay}	K _{top}	Df	K _{ort}	F	p
Mesleğe Bağlılık	Eğitim Fak.	83	4,2952	,71102	G.arası	,511	2	,256	,539	,584
	Konservatuvar	198	4,3426	,68079	G.içi	148,861	314	,474		
	Güzel Sanatlar Fak.	36	4,1806	,67549	Toplam	149,372	316			
	Total	317	4,3210	,68753						
Özverili çalışma	Eğitim Fak.	83	4,1928	,57292	G.arası	,401	2	,201	,534	,587
	Konservatuvar	198	4,2731	,63478	G.içi	117,911	314	,376		
	Güzel Sanatlar Fak.	36	4,2222	,50649	Toplam	118,312	316			
	Total	317	4,2492	,61189						
Öğrencilere adanma	Eğitim Fak.	83	4,3976	,43919	G.arası	,341	2	,171	,653	,521
	Konservatuvar	198	4,4456	,54005	G.içi	82,084	314	,261		
	Güzel Sanatlar Fak.	36	4,5417	,45778	Toplam	82,425	316			
	Total	317	4,4385	,51073						
Mesleğe	Eğitim Fak.	83	4,2952	,44976	G.arası	,215	2	,107	,392	,676

Adanmışlık	Konservatuvar	198	4,3538	,55080	G.İç	85,932	314	,274
	Güzel Sanatlar Fak.	36	4,3148	,49222	Toplam	86,147	316	
	Total	317	4,3362	,52213				

Tablo 4.8’de görüldüğü gibi; müzik öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma ve mesleğe adanma düzeylerinin mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma ve öğretmenlik mesleğine adanma düzeyi ortalama puanlarının mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı olarak farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.9.

Müzik öğretmenlerinin eğitim düzeyi değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri

		Levene's Test						
	Eğitim Durumu	N	$\bar{X}$	ss	F	Sig.	t	p
Mesleğe Bağlılık	Lisans	228	4,3279	,65103	2,182	,141	,284	,776
	Yüksek Lisans	89	4,3034	,77695				
Özverili çalışma	Lisans	228	4,2325	,57930	4,522	,074	-,780	,436
	Yüksek Lisans	89	4,2921	,69006				
Öğrencilere adanma	Lisans	228	4,4419	,49200	,616	,433	,189	,850
	Yüksek Lisans	89	4,4298	,55868				
Mesleğe Adanmışlık	Lisans	228	4,3341	,49678	3,041	,082	-,118	,906
	Yüksek Lisans	89	4,3418	,58506				

Tablo 4.9’da görüldüğü gibi; müzik öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma, öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla t-testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma, öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.10.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesi değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri

		N	$\bar{X}$	ss	V _{kay}	K _{top}	df	K _{ort}	F	p	η^2
Mesleğe Bağlılık	Ortaokul	108	4,2852	,71388	G.arası	2,528	2	1,264	3,142	,045	0,014
	Lise	87	4,2835	,55972	G.İç	121,506	302	,402			
	Diğer	122	4,4708	,60909	Toplam	124,035	304				
	Total	317	4,3578	,63876							
Özverili çalışma	Ortaokul	108	4,1529	,61659	G.arası	3,707	2	1,854	5,841	,003	0,035

	Lise	87	4,2683	,48873	G.ıçı	95,851	302	,317		
	Diğer	122	4,4104	,56304	Toplam	99,559	304			
	Total	317	4,2852	,57227						
Öğrencilere adanma	Ortaokul	108	4,4454	,47378	G.arası	,602	2	,301	1,193	,305
	Lise	87	4,3994	,46912	G.ıçı	76,183	302	,252		
	Diğer	122	4,5083	,54588	Toplam	76,785	304			
	Total	317	4,4578	,50257						
Mesleğe Adanmışlık	Ortaokul	108	4,2945	,52440	G.arası	1,856	2	,928	3,808	,023 0,018
	Lise	87	4,3171	,41117	G.ıçı	73,612	302	,244		
	Diğer	122	4,4632	,51750	Toplam	75,468	304			
	Total	317	4,3669	,49825						

Tablo 4. 11.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık puanlarının farklılaşmasına ilişkin LSD testi sonuçları

Bağımlı değişken	(I) Eğitim Kademesi	(J) 2. Eğitim Kademesi	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	p
Mesleğe Bağlılık	Diğer	Ortaokul	,18564*	,08520	,030
		Lise	,18730*	,09088	,040
Özverili çalışma	Diğer	Ortaokul	,25750*	,07567	,001
Mesleğe Adanmışlık	Diğer	Ortaokul	,16870*	,06632	,011
		Lise	,14612*	,07074	,040

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin eğitim verdiği okul kademesi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi sonucu müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin eğitim verdikleri okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.10 incelendiğinde; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,29$), lise öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,31$), diğer eğitim kademelerinde görev yapan öğretmenlerin puan ortalaması ise ($\bar{x} = 4,46$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi eğitim kademesinde anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin orta ve lise kademesinde görev yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülürken, anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($f_{(2;302)}: 3.808$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 1,8'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Post-hoc LSD analizi ile ilgili sonuçlar Tablo 4.11'de yer almaktadır.

Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeylerinin eğitim verdiği okul kademesi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeyi ortalama puanlarının eğitim verdiği okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.10 incelendiğinde; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,28$), lise öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,28$), diğer eğitim kademelerinde görev yapan grubun puan ortalaması ise ($\bar{x} = 4,47$) olarak saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi eğitim kademesinde anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin orta ve lise kademesinde görev yapan öğretmenlere göre mesleğe bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2;302)}: 3.142$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 1,4'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Post-hoc LSD analizi ile ilgili sonuçlar Tablo 4.11'de yer almaktadır.

Müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeylerinin eğitim verdiği okul kademesi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeylerinin eğitim verdikleri okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.10. incelendiğinde; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,15$), lise öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,26$), diğer eğitim kademelerinde görev yapan grubun puan ortalaması ise ($\bar{x} = 4,41$) olarak tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeylerinin müzik öğretmenlerinin hangi eğitim kademesinde anlamlı olarak farklılaştığını belirlemek amacıyla Post-Hoc LSD testi uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenlere göre özverili çalışma düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmekle anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2;302)}: 3.142$). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 3,5'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür. Post-hoc LSD analizi ile ilgili sonuçlar Tablo 4.11'de yer almaktadır.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin eğitim verdikleri okul kademesi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Tek yönlü Varyans (ANOVA) testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeylerinin eğitim verdikleri okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p > 0,05$).

Tablo 4.12.

Müzik öğretmenlerinin okul türü değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri

		N	$\bar{X}$	ss	S _{ort}	Kruskal-Wallis H		η^2
						χ^2	p	
Mesleğe Bağlılık	Ortaokul	108	4,2523	,72846	151,65	17,349	,004	0,062
	Anadolu Lisesi	63	4,2778	,66692	149,05			
	Fen Lisesi	8	4,3750	,28347	142,75			
	İmam Hatip Lisesi	6	4,0000	,91515	121,83			
	Güzel Sanatlar Lisesi	10	3,6000	,84738	77,90			
	Diğer	122	4,4754	,60594	180,19			
	Total	317	4,3210	,68753				
Özverili çalışma	Ortaokul	108	4,1065	,64598	137,65	16,627	,005	0,440
	Anadolu Lisesi	63	4,1905	,55306	147,56			
	Fen Lisesi	8	4,3125	,34718	159,25			
	İmam Hatip Lisesi	6	4,5000	,22361	192,17			
	Güzel Sanatlar Lisesi	10	4,0000	1,01379	147,00			
	Diğer	122	4,4098	,55862	183,15			
	Total	317	4,2492	,61189				
Öğrencilere adanma	Ortaokul	108	4,4144	,48807	151,19	12,921	,024	0,050
	Anadolu Lisesi	63	4,4206	,52040	157,68			
	Fen Lisesi	8	4,1250	,31339	88,75			
	İmam Hatip Lisesi	6	4,5417	,34157	166,17			
	Güzel Sanatlar Lisesi	10	4,2000	,36893	106,10			
	Diğer	122	4,5041	,54259	175,19			
	Total	317	4,4385	,51073				
Mesleğe Adanmışlık	Ortaokul	108	4,2577	,54438	144,78	17,806	,003	0,240
	Anadolu Lisesi	63	4,2963	,47301	146,57			
	Fen Lisesi	8	4,2708	,22160	138,50			
	İmam Hatip Lisesi	6	4,3472	,19124	152,50			
	Güzel Sanatlar Lisesi	10	3,9333	,64705	100,10			
	Diğer	122	4,4631	,51332	184,50			
	Total	317	4,3362	,52213				

Tablo 4.12 incelendiğinde; müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin okul türü değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla (fen lisesi ve imam hatip lisesi ve güzel sanatlar lisesi öğrenci sayısı $n < 30$) Kruskal Wallis H testi uygulandığı görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyi ortalama puanlarının eğitim verdiği okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.12.'de; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,25$; $S_{ort} = 144,78$), Anadolu lise öğretmen grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,29$; $S_{ort} = 146,57$), fen lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,27$; $S_{ort} = 138,50$), imam hatip lisesinde görevli öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{x} = 4,34$; $S_{ort} = 152,50$), güzel sanatlar lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x} = 3,93$; $S_{ort} = 100,10$), diğer eğitim kurumları öğretmen grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,46$; $S_{ort} = 184,50$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin Ortaokul, Anadolu Lisesi, fen lisesi, imam hatip lisesi ve güzel sanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p < 0,05$). Eta kare kullanılarak

hesaplanan etki büyüklüğü 24'dir. Bu sonuca göre büyük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine adanmışlık düzeylerinin okul türü değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık düzeyi ortalama puanlarının eğitim verdiği okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.12. incelendiğinde; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,25$; $S_{ort} = 151,65$), Anadolu lise öğretmen grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,27$; $S_{ort} = 149,05$), fen lisesi öğretmen grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,37$; $S_{ort} = 142,75$), imam hatip lisesi öğretmen grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,00$; $S_{ort} = 121,83$), güzel sanatlar lisesi öğretmen grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 3,60$; $S_{ort} = 77,90$), diğer eğitim kurumları öğretmen grubun puan ortalaması ise ($\bar{x} = 4,47$; $S_{ort} = 180,19$) olarak saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin Anadolu lisesi, fen lisesi, imam hatip lisesi ve güzelsanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğe bağlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilerek anlamlı bir farklılık saptanmıştır (χ^2 : 17.349). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 6,2'dir, bu da küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin okul türü değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla nonparametrik testlerden Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin özverili çalışma düzeyi ortalama puanlarının eğitim verdiği okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0,05$). Tablo 4.12 incelendiğinde; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,10$; $S_{ort} = 137,65$), Anadolu lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,19$; $S_{ort} = 147,56$), fen lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,31$; $S_{ort} = 159,25$), imam hatip lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,50$; $S_{ort} = 192,17$), güzel sanatlar lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x} = 4,00$; $S_{ort} = 147,00$), diğer eğitim kurumları öğretmen grubunun puan ortalaması ise ($\bar{x} = 4,40$; $S_{ort} = 183,15$) olarak saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden imam hatip lisesi ve diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin ortaokul, Anadolu lisesi, fen lisesi ve güzel sanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülürken anlamlı bir farklılık saptanmıştır (χ^2 : 16.627). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 4,4'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeylerinin okul türü değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla nonparametrik testlerden

Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının eğitim verdiği okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0,05$). Tablo 4.12. incelendiğinde; ortaokul öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x}=4,41$; $S_{ort}=151,19$), Anadolu lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x}=4,42$; $S_{ort}=157,68$), fen lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x}=4,12$; $S_{ort}=88,75$), imam hatip lisesi öğretmen grubunun puan ortalaması ($\bar{x}=4,54$; $S_{ort}=166,17$), güzel sanatlar lisesi öğretmeni olan grubun puan ortalaması ($\bar{x}=4,20$; $S_{ort}=106,10$), diğer eğitim kurumlarında öğretmen olan grubun puan ortalamasının ise ($\bar{x}=4,50$; $S_{ort}=175,19$) olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden imam hatip lisesi ve diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin fen lisesi ve güzel sanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere göre öğrencilere adanma düzeylerinin daha yüksek olduğu görülürken aynı zamanda anlamlı bir farklılık saptanmıştır (χ^2 : 12.921). Eta kare kullanılarak hesaplanan etki büyüklüğü 5,0'dir. Bu sonuca göre küçük bir etki büyüklüğüne sahip olduğu görülmüştür.

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada müzik öğretmenlerinin ($4,36\pm0,49$) puan ortalamasıyla öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin “çok yüksek” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. “Mesleğe bağlılık” alt boyutu ($4,35\pm0,63$), “özverili çalışma” alt boyutu ($4,28\pm0,57$), “özverili çalışma” alt boyutu ($4,45\pm0,50$) puan ortalamaları ise “çok yüksek” düzeyde saptanmıştır. Öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeylerine ilişkin yapılmış olan çalışmalarda benzer sonuçlar elde edilmiştir. Gül (2021) okul öncesi öğretmenler üzerinde yaptığı araştırmasında öğretmenlerin mesleğe olan adanmışlıklarının “çok yüksek” düzeyde olduğunu, mesleki bağlılık alt boyutunda, en yüksek düzeye sahip olduğu, öğrencilere adanma ve özverili çalışma alt boyutunda ise *yüksek* düzeyde olduklarını belirlemiştir. Bulgulara dayalı olarak okul öncesi öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının iyi düzeyde olduğu anlaşılmaktadır.

Abay'ın (2021) beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeylerini belirlemeye çalıştığı araştırma sonucunda; mesleğe adanmışlığın mesleki bağlılık, öğrencilere adanma ve özverili çalışma alt boyutlarında “yüksek” düzeyde olduğu belirlenmiştir. Mesleğe adanmışlık ölçeğinin bütününden aldıkları puanların aritmetik ortalamasıyla ($4,24$) “çok yüksek” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe olan adanmışlığının “yüksek” olduğunu göstermektedir. İlgili alan yazın incelendiğinde; Turhan ve ark., 'ın (2012) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin mesleğe olan adanmışlık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Zöğ'ün (2007) yaptığı çalışma sonucu da yaptığımız araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Araştırma sonucunda

öğretmenlerin mesleğine olan adanmışlık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Babaoğlu ve Ertürk'e (2013) göre öğretmenlerin okula bağlılıkları, öğretmenliğe ve mesleğe bağlılıklarının çok yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Yıldırım'ın (2019) araştırmasında öğretmenlerin mesleğe olan adanmışlığının "*yüksek düzey*" de olduğu görülmüştür. Kozikoğlu (2016) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin mesleki bağlılıklarının yüksek olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Turhan vd.'nin (2012) sınıf öğretmenleri ile yaptığı çalışmada da mesleğe bağlılığın yüksek olduğu görülmüştür. Mesleğe bağlılık düzeyi yüksek olan öğretmenler, öğrencilerinin gelişimiyle oldukça ilgilenmektedir. Sadece öğrencilerin gelişimine değil, kendi mesleklerinin gelişimine de önem verirler (Shukla, 2014). Öğretmenliğe bağlılık ve öğretmenlerin mesleklerine psikolojik olarak bağlılıkları bunun bir göstergesidir (Coladarcı, 1992, aktaran Yıldırım, 2019).

Başaran ve Bozyer'in (2019) araştırmasında, okul öncesi öğretmenlerin mesleki adanmışlıkları "*çok yüksek*", mesleğe bağlılık, öğrencilere adanma ve özverili çalışma düzeyleri ise "*yüksek*" olarak tespit edilmiştir. Literatürde öğretmenlerin mesleki adanmışlıklarının "*yüksek*" olduğu başka çalışmalar da da (Alim, 2019; Altunay, 2017; Ataç, 2019; Meriç ve Erdem, 2020; Özdemir ve Orhan, 2020; Turhan, ve ark, 2012) bulunmaktadır. Bu çalışmalar araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bu araştırmanın bulgularıyla farklılık gösteren çalışmalara da rastlanmaktadır. Bilgiç'in (2018) araştırmasında üniversite çalışanlarının mesleki bağlılıkları "*orta düzeyde*" bulunmuştur. Bozdaş'a (2013) göre ise, sınıf öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeyleri "*düşük*" bulunmuştur. Çelik'in (2008) araştırmasında, sınıf öğretmenlerinin mesleklerini sevdiği ve değer verdiği, başarılı olmak için gayret göstermesi mesleki adanmışlığın bir göstergesi olarak belirtilmektedir.

Araştırmamızda öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik adanmışlık düzeylerinin hem ölçeğin geneli hem de alt boyutları için çok yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerine ilişkin birçok çalışma yapılmış ve araştırmamız ile benzer sonuçlar elde edilmiştir (Karagöz, 2008; Kozikoğlu ve Senemoğlu, 2018; Pehlivan-Kapan, 2020; Zöğ, 2007). Altunay (2017), Artun (2008), Kandemir ve Akgün (2019), Kızıl (2014), Kozikoğlu ve Özcanlı (2020), Turhan vd. (2012), Yıldırım ve Tösten (2019) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin "*yüksek*" olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Babaoğlu ve Ertürk'ün (2013) yaptıkları araştırmanın sonucunda öğretmenlerin adanmışlıklarının yüksek düzeyde; mesleğe adanmışlıklarının ise çok yüksek düzeyde olduğu sonuçları elde edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde bu çalışmayla farklı sonuçlar elde edilen araştırmalara da rastlanmaktadır. Bozdaş'ın (2013) yaptığı araştırma sonucunda ise sınıf ve branş öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin düşük olduğu görülmüştür.

Delima (2015) tarafından öğretmenlerin mesleğe bağlılık düzeyleri ile mesleki performansları arasında pozitif bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Butucha'nın (2013) araştırma sonucunda öğretmenlerin mesleğe olan duyuşsal bağlılıklarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Celep ve ark., (2000) ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin meslekleriyle övündükleri, gurur duydukları, diğer mesleklerden ayırttıkları ve öğrencilerine sınıf dışında da yardımcı olduklarını belirlemiştir. Turhan ve ark., (2012) sınıf öğretmenleri ile yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin mesleklerinde başarıya ulaşmak için mücadele ettikleri ve meslek sevgisine sahip oldukları sonuçlarına ulaşmışlardır. Michel (2013) tarafından yapılan çalışmada özellikle mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin mesleklerinden oldukça memnun oldukları, mesleğe olan tutkularını sürdürdükleri ve özveri düzeylerinin oldukça yüksek olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Literatürdeki bu sonuçlar araştırmamız ile paralellik göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin mesleğe bağlılık, özverili çalışma, öğrencilere adanma algısı ile öğretmenlik mesleğine adanmışlık arasındaki ilişkiye dair yapılan aşağıdaki araştırmalara göre sınıf öğretmenlerinin mesleğe bağlılık algısı arttıkça özverili çalışma algısı artmaktadır (Celep, 1998; Bozdaş, 2013;). Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre sınıf öğretmenlerinin öğrencilere adanma algısı arttıkça öğretmenlik mesleğine adanmışlık algısı artmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin özverili çalışma algısı arttıkça öğretmenlik mesleğine adanmışlık algısı artar. Sınıf öğretmenlerinin mesleğe olan bağlılıklarının yükselmesi neticesinde öğretmenlik mesleğine adanmışlık algısı da yükselmektedir. Celep (1998), eğitim örgütlerinde sınıf öğretmenlerinin adanmışlıklarını araştırdığı çalışmada öğretmenin katılımını içeren bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlik mesleği ile okula bağlılık, öğretmenlik mesleği ile öğretmenlik mesleğine bağlılık, öğretmenlik mesleği ile öğretmenlik mesleğine bağlılık, çalışma grubu ve okula bağlılık arasında yüksek düzeyde pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlarının boyutları arasındaki ilişki açısından iki çalışmanın benzer sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, çalışma sonuçlarımızdan farklı olarak Bozdaş (2013) yaptığı çalışmada sınıf değişkeni öğretmenlerinin mesleğine bağlılık düzeylerinin etkilediği ve sınıf düzeyi yükseldikçe mesleki bağlılığının düştüğünü belirtmiştir. Arjunan ve Balamurugan'ın (2013) çalışmasında araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleğe bağlılık düzeylerinin *orta* ve *düşük* olduğu ifade edilmiştir. Bu bulgulardan hareketle, yapılan araştırmalarda öğretmenlerin mesleklerini değerli buldukları, mesleklerine önem verdikleri, mesleklerine adanmış oldukları, meslekleri için birçok fedakârlıklarda bulunabilecekleri gibi birçok sonuç elde edilmiştir. Bazı araştırmalarda (Kozikoğlu, 2016; Turhan, 2012) ise öğretmenlerin mesleklerini sevmedikleri, istemedikleri meslekleri yaptıkları, mesleklerine adanmamış oldukları, mesleklerini yaparken verim alamadıkları ya da verimli olamadıkları gibi verilerle de karşılaşmaktadır. Bu sayılan bütün

nedenlerden dolayı öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin çeşitlilik gösterdiği düşünülebilir.

Kozikoğlu (2016), öğretmenlerde mesleki adanmışlık konulu yapmış olduğu araştırmada okulların fiziki olanaklarının ve diğer öğretmenlerle ilişkilerin mesleki adanmışlıkla ilişkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Turhan ve ark., (2012), sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık düzeyine etki eden faktörler arasında mesleğini sevmeye, gayret göstermeye, değer verme, toplumsal statü, meslekte zorlanmanın varlığını ortaya koymuştur. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlıklarına yönelik ulaşılan sonuçlar ile araştırmacıların ulaştığı sonuçlar birbirine benzerdir. Picard ve Kutsyuruba (2017), yapmış olduğu araştırmada okul kültürünün öğretmenlerin mesleki adanmışlıkları üzerinde belirleyici etkileri olduğunu gösteren sonuçlar elde etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleki adanmışlıkları, güçlü bir liderlik anlayışının olması ve liderlik kültürünün sürdürülmesiyle ilişkilidir. Okul yönetimi, doğrudan okul kültürüyle ilişkili bir husus niteliği taşır ve bu yönüyle iki çalışmanın sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlıkları ve okul kültürü arasındaki ilişkiye ulaştıkları sonuçlar benzerdir.

Müzik öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık düzeyi, mesleğe bağlılık düzeyleri, özverili çalışma düzeyi ve öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre kadın müzik öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeylerinin erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Abay'ın (2021) araştırmasında beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlar arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmamıştır. Bir başka ifadeyle kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin benzer olduğu söylenebilir. Hem kadın hem de erkek öğretmenlerin mesleklerine benzer düzeyde adanmaları, geleceğimizin mimarı çocuklarımızın iyi ve kaliteli düzeyde yetişmeleri açısından önemlidir. Araştırma bulguları Çapri ve Çelikkaleli (2008), Yuvacı (2015), Turhan, ve ark. 'nın (2012) çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Beden eğitimi öğretmenleri üzerine Çapri ve Çelikkaleli'nin (2008) yaptığı çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan Yuvacı'nın (2015) yaptığı çalışmada, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe ilişkin tutumlarının cinsiyete göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Turhan, ve ark. (2012) tarafından yapılan sınıf öğretmenlerinin mesleki adanmışlığının tespiti konulu çalışmada, cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin mesleki adanmışlıkları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Çoban (2020) tarafından yapılan araştırmada İHL meslek dersleri öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık

düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Bozdaş (2013) da cinsiyet değişkenine göre mesleğe adanmışlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yazıcı (2019) tarafından yapılan araştırmada cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin genelinde ve alt boyutlarında kadın öğretmenlerin ortalamalarının erkek öğretmenlerin ortalamalarından yüksek olduğu görülmüştür. Alanyazın incelemesi sonucunda bu çalışma sonuçları ile benzerlik gösteren birçok çalışmayla karşılaşılmaktadır (Kozikoğlu ve Özcanlı, 2020; Pehlivan-Kapan, 2020; Turhan vd., 2012; Zöğ, 2007). Tüm bu araştırmalarda (Bozdaş, 2013; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Çoban, 2020; Karagöz, 2008) mesleki adanmışlığın cinsiyete göre kadın öğretmenler lehine anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Karagöz'ün (2008) ve Apak'ın (2009) yapmış oldukları araştırma sonuçları ise farklılık göstermektedir.

Alanyazında yapılan araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermeyen ve erkek öğretmenlerin lehine sonuçlanan araştırmalar da bulunmaktadır (Altunay, 2017; Eroğlu, 2007; Güner, 2006; Kandemir, 2019; Karagöz, 2008). Ayrıca alanyazında cinsiyete göre farklılığın oluşmadığı araştırmalar da mevcuttur (Örer, 2020). Engin (2020) aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyine ilişkin yaptığı araştırmada, pedagojik formasyon eğitimi alan adaylar ile eğitim fakültesinde öğrenim gören adayların cinsiyet değişkeni açısından sonuçlarının benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Her iki grupta da kadın öğretmenlerin ortalama puanları erkek öğretmenlere göre daha yüksek saptanmıştır.

Bu bulgular ışığında, kadın öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeyiyle erkek öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin benzerlik gösterdiği söylenebilir. Ancak kadın öğretmenlerin ortalamalarının erkek öğretmenlerin ortalamalarından fazla olmasının nedeninin kadınların toplumsal anne rolünün ve anaç özelliklerinden kaynaklanıyor olabileceği; hatta kadın öğretmenlerin doğaları gereği öğretmenlik mesleğiyle kendilerini daha kolay içselleştirdikleri için mesleklerine daha fazla fedakârlık ve bağlılık göstermelerinin de neden olabileceği düşünülmektedir.

Yıldırım (2019) çalışmasında sadece mesleğe bağlılık boyutunda kadın öğretmenlerin mesleğe bağlılıklarının daha yüksek olduğu bildirmiştir. Güner'in (2006) çalışmasında kadınların erkek öğretmenlere göre öğretmenliğe adanmışlık düzeylerinin daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu ve benzer çalışmalarda mesleki adanmışlığın kadın öğretmenlerde daha yüksek düzeyde olduğu çoğunlukla kadınların toplumsal rolünün bir sonucu olarak görülmüştür. Kadın öğretmenlerin öğrencilere olan ilgisini annelik duygusuyla açıklamaktadırlar. Turhan ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışmada ise cinsiyet değişkeninin mesleğe adanmışlık durumunda farklılık oluşturmadığı belirtilmiştir. Karagöz (2008) ve Apak

(2009) tarafından yapılan çalışmalarda ise erkeklerin mesleki bağlılıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri, mesleğe bağlılık düzeyleri, özverili çalışma düzeyi ve öğrencilere adanma düzeylerinin yaş değişkenine göre 21-30 yaş ve 41-50+ yaş grubu müzik öğretmenlerinde 31-40 yaş grubu öğretmenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Örer (2020) çalışmasında 46 +yaş öğretmenlerin 25 yaş ve altında olanlara göre daha öz verili çalıştıklarını bildirmiştir. Literatür (Apak, 2009; Çoban, 2020; Güner, 2006; Karagöz, 2008) incelemelerinde yaş değişkenine göre meslek dersleri öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeyleri üzerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yazıcı'nın (2019) araştırmasında öğretmenlerin yaş değişkenine göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri arasında ölçeğin geneli ve alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Ölçeğin öğrencilere adanma ve özverili çalışma boyutunda yaş arttıkça mesleki adanmışlığın da arttığı; mesleki bağlılık alt boyutu ve ölçeğin geneli için ise 20-30 yaş arası ile 50 yaş üzerinde mesleki adanmışlığın daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde, bu çalışmayla paralellik gösteren çalışmalar olduğu görülmektedir. Turhan vd.,'nin (2012) yaptıkları çalışma sonucunda 51 ve üzeri yaşlardaki sınıf öğretmenlerinin mesleklerine daha çok sevgi duydukları ve daha çok gayret ettiği; Karagöz'ün (2008) yaptığı çalışma sonucunda ise 51 ve üzeri yaşlardaki öğretmenlerin normatif ve duygusal adanmışlıklarının diğer yaş grubuna sahip öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Artun (2008), Eroğlu (2007), Güner (2006) ve Zöğ (2007) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmenlerin yaşlarının arttıkça adanmışlık düzeylerinin de arttığı bulgusuna ulaşılmıştır. Kızıl'ın (2014) yaptığı çalışmada ise 51 ve üzeri yaşlardaki öğretmenlerin en yüksek; 20-30 yaş grubundaki öğretmenlerin ise en düşük örgütsel adanmışlık düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Örer (2020) araştırmasında ölçeğin özverili çalışma alt boyutunda 46 yaş ve üzerinde olan öğretmenlerin puanlarının 25 yaş ve altında olanlardan daha yüksek olduğu sonucunu bulmuştur. Genel sebebin 20-30 yaşları arasındaki öğretmenlerin çoğunluğunun bekâr veya yeni evlenmiş kişiler olması olarak belirtilmiştir. Bu nedenle bu yaşlardaki öğretmenlerin aile bireylerine çok fazla zaman ayırmasına ve ilgi göstermesine gerek olmadığı, bununla birlikte günlük yaşamda yerine getirmeleri gereken sorumlulukları da az olduğu düşünceleri ifade edilmiştir. Aynı durumların ailevi yükümlülüklerinin azalmaya başlaması nedeniyle 50 yaş üstündeki öğretmenler içinde söz konusu olduğu belirtilmiştir. Bu düşüncelerden hareketle 20-30 yaşları arasındaki ve 50 yaş üstündeki öğretmenlerin mesleklerine adanmışlıkları, yönelimleri ve ilgilerinin artmış olabileceği söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık, özverili çalışma ve öğrencilere adanma düzeylerinin hizmet yılı değişkenine göre 1-5 ve 16+ hizmet yılı olan müzik öğretmenlerinin, 6-

10 ve 11-15 hizmet yılı olan öğretmenlere göre öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Çalışmamızdan elde edilen bulgular sonucu mesleklerinin başında ve idealist olmaları sebebiyle müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık, özverili çalışma ve öğrencilere adanma düzeylerinin daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Kapan Pehlivan'ın (2020) araştırmasından elde edilen sonuçlar, sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlıklarının kıdeme göre benzer düzeyde olduğunu göstermektedir. Buna göre öğretmenlerin 0-5 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl, 16 yıl ve üzeri sürede görev yapmaları, mesleki adanmışlık açısından etkili olmadığı düşünülebilir. Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin mesleki adanmışlıklarının 0-5 yıl arası deneyime sahip öğretmenler ile 16 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerde daha yüksek olduğunu gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Mesleki kıdem açısından ulaşılan bu sonuçlar, çalışmalar arasındaki farklılıklar arasında yer almaktadır. Abay'ın (2021) araştırmasında beden eğitimi öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ölçeğinin tüm alt boyutları ve ölçeğin tamamından elde ettikleri puanlar arasında mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark belirlenmemiştir. Farklı kıdeme sahip öğretmenlerin mesleklerine benzer düzeyde adanmaları, geleceğimizin mimarı çocuklarımızın iyi ve kaliteli düzeyde yetişmeleri açısından önemlidir. Elde ettiğimiz bulgular Yıldırım (2019) ve Bozdaş (2013) tarafından yapılan çalışma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Kandemir ve Akgün (2019) yaptığı çalışmada mesleğine yeni başlamış öğretmenlerin adanmışlık düzeyinin diğerlerine göre daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Araştırmada ölçeğin geneli ve özverili çalışma boyutunda mesleki kıdem arttıkça mesleki adanmışlığın da arttığı; mesleki bağlılık alt boyutunda ise mesleki kıdem arttıkça mesleki adanmışlığın azaldığı tespit edilmiştir. Altunay (2017), Artun (2008), Güner (2006), Karagöz (2008), Kızıl (2014) ve Zöğ (2007) tarafından yapılan araştırmalarda da bu çalışmayla benzer sonuçlar elde edilmiştir. Kandemir'in (2019) araştırmasında bu çalışmanın sonuçları ile benzerlik göstermeyen bulgulara ulaşılmıştır. Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) araştırmasında 1-5 yıl arası deneyime sahip öğretmenler ile 16 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Pehlivan-Kapan (2020) araştırmasında 11-15 yıl mesleki deneyime sahip sınıf öğretmenlerinin mesleğe bağlılık ve öğrencilere adanma algılarının 0-5 yıl mesleki deneyime sahip öğretmenlerden ve 16 yıl ve üzeri deneyime sahip sınıf öğretmenlerinin özverili çalışma algısının 1-5 yıl deneyime sahip olanlardan daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Örer (2020) araştırmasında ölçeğin özverili çalışma alt boyutunda 6-10 yıl görev yapan öğretmenlerin puanlarının 21-25 yıl ve 26-üstü yıl görev yapanlardan daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bozdaş (2013) ise araştırmasında hizmet yılına göre sınıf öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu, branş öğretmenlerinin arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonuçlarına ulaşmıştır. Bu araştırma sonuçlarının aksine Kızıl'ın (2014) yaptığı çalışmada 21 -+ yıl kıdeme sahip öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeylerinin daha

yüksek olduğu görülmüştür. Sivik (2018) ise araştırma sonucunda öğretmenlik süresi arttıkça adanmışlık düzeyinin de arttığını belirlemiştir. Mesleki kıdem arttıkça adanmışlık düzeyinin artmasında, öğretmenin mesleğini iyice tanınması ve içselleştirmesi etkili olmuş olabileceği düşünülebilir. Tüm bu araştırma sonuçları dikkate alındığında, mesleki kıdem değişkenine göre adanmışlık düzeylerine göre farklı çalışmalarda farklı sonuçlar karşımıza çıkmaktadır. Yıllar geçtikçe öğretmenler meslekte yetkinleşmekte ve birçok tecrübe kazanmaktadır. Bundan dolayı öğretmenlerin başka mesleklere ve çalışma alanlarına geçiş yapmalarının azaldığı, öğretmenlerin de meslekte elde ettikleri bu olgunlaşmanın etkisiyle öğretmenlik mesleğine bağlılıklarının ve adanmışlıklarının zamanla birlikte arttığı düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma, öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yazıcı (2019) çalışmasında eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeylerinin; diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlerin mesleki adanmışlık düzeylerinden daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Altunay (2017) tarafından yapılan çalışmada bu çalışmanın sonuçlarından farklı sonuçlar elde edilmiştir. Artun (2008) araştırmasında eğitim fakültesi, fen-edebiyat fakültesi, lisansüstü, eğitim enstitüsü ve diğer fakültelerden mezun olan öğretmenler arasında öğretmenlik mesleğine, okula ve öğretim işlerine adanma alt ölçeklerinden elde edilen puanlar açısından anlamlı bir fark saptamamıştır. Örer (2020) ise araştırmasında mezun olunan fakülteye göre öğretmenlerin mesleğe adanmışlığında farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenler öğretmenlik mesleğinin niteliklerine uygun olarak yetiştirilmektedir. Hizmet öncesi eğitim programları ve meslek içi eğitim etkinlikleriyle öğretmenlik mesleğinin birtakım vasıflarını öğrenmektedirler. Bu donanımlara sahip bir şekilde görevlerini icra ettikleri için meslekte hedeflenen verimi elde etmektedirler. Eğitim fakültesi dışında fakültelerden mezun olan öğretmenlerin mesleki formasyonu almadıkları için meslekte yeterince verimli olamadıkları düşünülmektedir. Bu nedenle eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin diğer fakültelerden mezun olan öğretmenlere oranla daha yüksek olabileceği söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma, öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Abay (2021) tarafından beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık tutumlarında mezuniyet durumu açısından farklılık olup olmadığını ölçmek amacı ile yapılan t-testi sonuçlarına göre gruplar arasında istatistiksel bir fark olmadığı bulgusuna rastlanmaktadır. Hem lisans hem de yüksek lisans mezunu öğretmenlerin mesleklerine benzer düzeyde adanmalarının, geleceğimizin mimarı

çocuklarımızın iyi ve kaliteli düzeyde yetişmeleri açısından önemli görülmektedir. Turhan ve ark. (2012) “sınıf öğretmenlerin mesleki adanmışlığının tespiti” isimli çalışmalarında, ön lisans mezunu sınıf öğretmenlerinin, mesleklerinde lisans mezunlarına göre daha fazla zorlandıkları ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan lisansüstü mezunlarının da aynı şekilde lisans mezunlarına göre daha fazla zorlanmaları farklı bir bulgudur. Sınıf öğretmenleri ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin mezun oldukları okul durumlarına göre anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Bu sonuç araştırmamızın bulgularıyla farklılık göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık, mesleğe bağlılık, özverili çalışma düzeylerinin eğitim verdiği okul kademesi değişkeni sonuçlarına göre diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin orta ve lise kademesinde görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin öğrencilere adanma düzeyi ortalama puanlarının eğitim verdiği okul kademesine göre anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada ölçeğin geneli ve öğrencilere adanma alt boyutunda diğer (ilkokul) seçeneği ile lise öğretmenleri arasında ilkökul öğretmenlerinin lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Mesleki bağlılık ve özverili çalışma alt boyutlarında ise anlamlı bir farklılığa ulaşılmıştır. İstatistiksel açıdan anlamlı olarak farklılaşmasa da öğrencilere adanma ve özverili çalışma boyutunda da ilkökul öğretmenlerinin mesleki adanmışlık düzeylerinin ortaokul ve lise öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Kızıl (2014) ve Zöğ'e (2007) göre ilkökul kademesindeki öğretmenler en yüksek; ortaokul kademesindeki öğretmenler ise en düşük örgütsel adanmışlık düzeyine sahiptir. Örer (2020) çalışmasında ölçeğin mesleğe bağlılık alt boyutunda ilkökul öğretmenlerinin puanlarının lise öğretmenlerine göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Kandemir (2019), Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) ise araştırmalarında öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin okul kademesine göre farklılaşmadığını, yani adanmışlıklarının benzer düzeyde olduğu sonuçları görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin, okul türü değişkenine göre incelenmesi sonucu; diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin ortaokul, Anadolu lisesi, fen lisesi, imam hatip lisesi ve güzel sanatlar lisesinde görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılık, özverili çalışma ve öğrencilere adanma düzeylerinin okul türü değişkenine göre imam hatip lisesi ve diğer eğitim kurumlarında hizmet veren müzik öğretmenlerinin ortaokul, Anadolu lisesi, fen lisesi ve güzel sanatlar liselerinde görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Abay (2021) araştırmasında beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık tutumlarında görev yaptığı okul türünün

önemini ölçmek için yapılan t-testi sonuçlarına göre gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını belirlemiştir. Başka bir ifade ile ortaokul ve lisede görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine adanmışlıkları aynı düzeydedir. Ülkemizde her beden eğitimi öğretmeni okul şartları, malzeme olanakları, çevre koşulları ve öğrenci profili olmak üzere farklı durumlar altında görevlerini devam ettirmektedirler. Ancak çalışma şartlarının farklı olmasının bu çalışmada yer alan ortaokul ve lise beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki adanmışlıklarında fark oluşturmadığı söylenebilir. Başaran ve Bozyer'in (2019) çalışmasında, okul öncesi öğretmenlerin görüşleri yaş, çalıştığı kurum ve kıdem değişkenlerine göre farklılık göstermemektedir. Bu araştırma sonucu araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bozdaş'a (2013) göre, sınıf öğretmenlerinin mesleki adanmışlıkları yaşa göre farklılık göstermemektedir. Turhan ve arkadaşlarının (2012) araştırmalarında ise, cinsiyete göre farklılık bulunmazken, yaşa göre farklılık tespit edilmiştir. Ataç'ın (2019) ve Alim'in (2019) çalışmalarında, öğretmenlerin yaş ve mesleki kıdem değişkeni ile mesleki bağlılığın alt boyutları arasında anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır. Altunay'ın (2019) çalışmasında öğretmenlerin mesleki bağlılıkları, mesleki kıdemlerine göre görüşleri de farklılık göstermektedir. Bu çalışmaların bulguları araştırmamızın bulguları ile farklılık göstermektedir.

5.1.Öneriler

5.1.1. Araştırma ve ilgili literatür doğrultusunda uygulamaya yönelik öneriler

- Müzik öğretmenlerinin çalışma motivasyonunu artıracak ders içi ve ders dışı etkinlikler düzenlenmesi,
- Okul yönetimi tarafından müzik öğretmenlerinin dersin işleyişine yönelik görüşlerin alınarak ve gereken düzenlemelerin yapılması,
- Müzik öğretmenlerinin mesleğe bağlılıklarını ve mesleğe adanmayı olumlu yönde etkileyecek şekilde bir yönetim tarzı belirlenerek öğretmen görüşlerine başvurulması,
- Müzik öğretmenlerinin öğrencilere yüksek düzeyde fayda sağlayabilmeleri için daha fazla yetki ve sorumluluk verilmesi,
- Müzik öğretmenlerinin rahat çalışabilmeleri için imkanlarının arttırılması önerilmektedir.

5.1.2. Araştırmacılara yönelik öneriler

- Bu yönde yapılacak çalışmalarda daha büyük evren ve örneklem gruplarıyla yapılan araştırmalar yapılması,
- Araştırma süreci Covid-19 salgını sebebiyle uzak eğitim sürecine denk gelmesi öğretmen görüşlerini etkileyebileceği de düşünüldüğünden benzer çalışmaların yüz yüze eğitime

başlanması sebebiyle tekrarlanarak, müzik öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık düzeylerinin karşılaştırılması

- Benzer bir çalışmanın özel okullarda çalışan öğretmenler üzerinde de yürütülerek sonuçların karşılaştırılması araştırılması, yapılacak nitel araştırmalar ile de desteklenmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- [1]. Abay M. (2021). *Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki profesyonellik ve mesleğe adanmışlık düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Bolu.
- [2]. Akkaya, N. (2009). An investigation of prospective teachers' attitudes regarding teaching various in terms of variables. *Dokuz Eylül University The Journal of Buca Faculty of Education* 25(2), 35-42.
- [3]. Alim, N. (2019). *Öğretmenlerin algılarına göre öğretmen liderliği ile örgütsel adanmışlık arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.
- [4]. Alper Apak, E. G. (2009). *Yıldırma eylemleri ve örgütsel adanmışlık ilişkisi: İlköğretim okulu öğretmenleri üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul.
- [5]. Altinkurt Y ve Yılmaz K. (2014). Öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ile iş doyumları arasındaki ilişki. *Sakarya University Journal of Education* 4(2), 5771.
- [6]. Altun, M. (2017). The effects of teacher commitment on student achievement. *International Journal of Social Sciences and Educational Studies*, 3(3), 51-54.
- [7]. Altunay, E. (2017). İlköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel güven ve adanmışlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Millî Eğitim*, 213, 37-66.
- [8]. Angin, M.R., Lumbanraja, P. ve Absah, Y. (2020). The effect of quality of work life and work engagement to employee performance with job satisfaction. *International Journal of Research and Review*, 7 (2), 72-78.
- [9]. Apak, E. G. A., Deniz, L. (2009). *Yıldırma eylemleri ve örgütsel adanmışlık ilişkisi: İlköğretim okulu öğretmenleri üzerinde bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [10]. Arjunan, M. ve Balamurugan, M. (2013). Professional commitment of teachers working in tribal area schools. *International Journal of Current Research and Development*, 2(1), 65-74.
- [11]. Ataç, İ. (2019). *Öğretmenlerin denetim odakları ile mesleki bağlılıkları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [12]. Aydın, Y. (2010). *İlköğretim öğretmenlerinin mesleki bağlılıklarına etki eden faktörler* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [13]. Babaoğlu, E., ve Ertürk, E. (2013). Öğretmenlerin örgütsel adalet algısı ile örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(2), 87-101.
- [14]. Bakker, A.B. ve Leiter, M.P. (2010). *Work engagement*. Psychology Press, New York.
- [15]. Başaran S.T. ve Bozyer, B. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki adanmışlıkları*. 2. Uluslararası Temel Eğitim Kongresi, 1298-1307.
- [16]. Başaran, İ. E. (2008). *Örgütsel davranış: İnsanın üretim gücü*. Ankara: Ekinoks.
- [17]. Benligiray, S. ve Sönmez, H. (2011). Hemşirelerin mesleki bağlılıkları ile diğer bağlılık formları arasındaki ilişki: örgüte bağlılık, işe bağlılık ve aileye bağlılık. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 18(1), 28-40.
- [18]. Berdnikova, V. A. ve Korchagina, G. I. (2016). Justification of the psychological system of personal professional dedication. *Scientific and Methodical Electronic Journal "Concept"*, 11, 3026-3030.
- [19]. Bilgiç, A. (2018). *Mesleğe adanmışlık ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkinin incelenmesi: Adıyaman üniversitesinde bir uygulama* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- [20]. Blau, G. J. (1985). The measurement and prediction of career commitment. *Journal of Occupational Psychology*, 58(4), 277-288.

- [21]. Bogler, R., ve Somech, A. (2004). Influence of teacher empowerment on teachers' organizational commitment, professional commitment and organizational citizenship behavior in schools. *Teaching and Teacher Education*, 20, 277-289.
- [22]. Bozdaş, Ş. (2013). *Öğretmenlerinin mesleklerine adanmışlık düzeyleri ile değerler eğitimi uygulama düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- [23]. Butucha, K. G. (2013). Teachers' perceived commitment as measured by age, gender and school type. *Greener Journal of Educational Research*, 3(8), 363-372.
- [24]. Büyüköztürk, Ş, Çakmak Kılıç E, Akgün Ö.E. Karadeniz Ş. ve Demirel F. (2022) *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: Pegem Yay.
- [25]. Byers, J. L. (1984). *The Prediction of Commitment to the Teaching Profession. Paper read at the Annual Meeting of the American Educational Research Association*, New 'Orlerans, Louisiana.
- [26]. Celep, C. (1998). Eğitim örgütlerinde sınıf öğretmenlerinin örgütsel adanmışlığı. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, s. 56-62.
- [27]. Celep C. (2000). *Eğitimde Örgütsel Adanma ve Öğretmenler*. Ankara: Anı Publishing.
- [28]. Celep, C. (2014). *Eğitim Örgütlerinde Örgütsel Adanma*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- [29]. Celep, C. ve Bülbül, T. (2003). Öğretmenlerin okul dışına kendini adama odakları. *Eğitim ve Bilim*, 37-44.
- [30]. Celep, C., Bülbül, T. ve Tunç, B. (2000). Aday öğretmenlerin örgütsel adanma durumları, *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 11.
- [31]. Celep, C., Doyuran, Ş., Sarıdede, U. ve Değirmenci, T. (2004). Eğitim örgütlerinde çok boyutlu iş etiği ve örgütsel adanmışlık. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. İnönü Üniversitesi, 6-9 Temmuz Malatya.
- [32]. Chang, M. L. (2009). An appraisal perspective of teacher burnout: Examining the emotional work of teachers. *Educational Psychology Review*, 21, 193-218.
- [33]. Cinnioğlu, H. ve Saçlı, Ç. (2019). Restoran çalışanlarının hizmetkar liderlik algıları ile işe adanmışlık düzeyleri arasındaki ilişki. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(3), 1769-1778.
- [34]. Coladarci, T. (1992). Teachers' sense of efficacy and commitment to teaching. *Journal of Experimental Education*, 60(4), 323-370.
- [35]. Crosswell, L. ve Elliott, R. (2004). *Committed teachers, passionate teachers: the dimension of passion associated with teacher commitment and engagement*. In AARE Conference, 1-12.
- [36]. Crosswell, L.J., ve Elliott, R. G. (2004). *Committed teachers, passionate teachers: The dimension of passion associated with teacher commitment and engagement*. chrome-<https://eprints.qut.edu.au/968/1/cro04237.pdf> Erişim Tarihi : 22.02.2022
- [37]. Çapri, B., ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (15), 33-53.
- [38]. Çelik, S. (2008). *İlköğretim okullarındaki eğitim yöneticilerinin yönetim modelleri ile öğretmenlerinin mesleki adanmışlığının ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- [39]. Çetin, A. (2016). *Sağlık çalışanlarının yıldırıcı davranışa maruz kalma (mobbing) ve mesleki adanmışlık düzeylerinin araştırılması: Bir araştırma ve uygulama hastanesi örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- [40]. Çoban, M. F. (2020). *İmam hatip liseleri meslek dersleri öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi (Balıkesir Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalı, Bursa.
- [41]. Çöl, G. (2004). *Güçlendirme ve örgütsel bağlılık ilişkisi üzerine bir araştırma* (Unpublished PhD Thesis). Gebze Institute of Technology Social Science Institute, Gebze.
- [42]. Delima, V. T. (2015). Professional identity, professional commitment and teachers' performance, *International Journal of Novel Research in Education and Learning*, 2(4), 1-12.

- [43]. Demirhan, G. (2010). *Eğitim yöneticilerinin yönetsel tarzları ile öğretmenlerinin adanmışlık ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, Uşak.
- [44]. Doğan, Ü. (2015). *Özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerinin örgütsel adanmışlık düzeyleri ile müdürlerinin hizmetkar liderlik davranışları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- [45]. Engin M.Ç. (2020). *Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin adanmışlıkları ile öğretim tekniklerini seçme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). T.C. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- [46]. Erçek, M. K. (2018). *Ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul güvenliğine ilişkin algılarının örgütsel güven ve mesleki bağlılıkları üzerindeki etkisi (Diyarbakır ili örneği)* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- [47]. Ergen, Y. (2016). *The Relationship Between Classroom Management Skills, Academic Optimisms and Professional Commitments of Classroom Teachers* (The Sample of Malatya) (Unpublished Ph.D thesis). Ondokuz Mayıs University Institute of Education Sciences, Samsun.
- [48]. Eroğlu, S. (2007). *Toplam Kalite Yönetimi Uygulanan Ortaöğretim Kurumlarında Öğretmenlerin Örgütsel Adanmışlık ve Motivasyon Düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [49]. Garrison, J. ve Liston, D. (2004). *Teaching, learning, and loving*. New York: Teachers College Press.
- [50]. Gençer, K. ve Ayyıldız, T. (2018). Demografik özellikler ve psikolojik koşulların işe tutkunluğa etkisi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 601-619.
- [51]. Gül, C. (2021). *Okul öncesi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeyleri ile uyguladıkları aile katılım stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun.
- [52]. Güner, H. (2006). *Öğretmenlerinin adanmışlık sorunu: İstanbul ili örneğinde bir çalışma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul
- [53]. Hoy, W. K. ve Miskel, C. K. (2010). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. S. Turan. (çev. ed.). Ankara: Nobel
- [54]. İbrahim, M. ve Iqbal, M. (2015). Teachers' perceptions of professional commitment (affective, continuance and normative commitment) to teaching profession, *European Journal of Business and Management*, 7(10), 64-80.
- [55]. Jackson, L. (2014). *The work engagement and job performance relationship*. Master Thesis, San Jose State University.
- [56]. Kalyoncu, N. (2005). Eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3).
- [57]. Kandemir, A., ve Akgün, N. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin hesap verebilirlik algıları ile yöneticilerinin hizmetkâr liderlik davranış düzeyleri arasındaki ilişki. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1637-1653.
- [58]. Kapan, P. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık düzeylerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı.
- [59]. Karagöz, A. (2008). *İlk ve ortaöğretim okulu yöneticilerinin öğretmenler tarafından algılanan etik liderlik rolleri ile öğretmenlerin örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişki (Bursa ili örneği)*(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi.
- [60]. Karagöz, L. (2007). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin görüşlerine göre örgütsel adanma ile örgütsel yurttaşlık davranışları arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
- [61]. Karahan, A. (2008). Çalışma ortamındaki statü farklılıklarının örgütsel bağlılığa etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 231- 246.
- [62]. Kavgacı, H. (2014). *İlköğretim kurumu öğretmenlerinin işle bütünleşme düzeylerinin bireysel ve örgütsel değişkenlerle ilişkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- [63]. Kızıl Ş. (2014). *Öğretmenlerin duygusal zekâları ile örgütsel adanmışlıkları arasındaki ilişki: (Balıkesir ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Okan Üniversitesi SBE.
- [64]. Kim, S. W. ve Mueller, C. W. (2011). Occupational and organizational commitment in different occupational contexts: The case of South Korea. *Work and occupations*, 38(1), 3-36.
- [65]. Koca, Ş. (2019). Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık durumlarının incelenmesi. 2. *Uluslararası Eğitimde Yeni Arayışlar Kongresi*.
- [66]. Kozikoğlu, İ. (2016). *Öğretimin ilk yılı: mesleğin ilk yılındaki müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükler, hizmet öncesi eğitim yeterlilikleri ve mesleğe adanmışlıkları* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- [67]. Kozikoğlu, İ. ve Senemoğlu, N. (2018). Öğretmenlik mesleğine adanmışlık ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2614-2625.
- [68]. Kozikoğlu, İ. ve Özcanlı, N. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretene becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9 (1) , 270-290.
- [69]. Lachman, R. ve Aranya, N. (1986). Evaluation of alternative models of commitment and job attitudes of professionals. *Journal of Occupational Behavior*, 7, 227-243.
- [70]. Meriç, E. ve Erdem, M. (2020). Öğretmenlik mesleği iş özelliklerinin mesleğe adanmışlığı yordama düzeyi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 26(2), 449-494.
- [71]. Meyer, J. P. ve Herscovitch, L. (2001). *Commitment in the workplace: toward a general model*. Human Resource Management Review, 11 (3), 299-326.
- [72]. Michel, H. A. (2013). The first five years: Novice teacher beliefs, experiences, and commitment to the profession, Doctoral Thesis, San Diego: University of California.
- [73]. Örer H. (2020). *Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitim yeterlik algıları, mesleki adanmışlık algıları ve mesleki dayanıklılık inançlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- [74]. Özdemir, Ö. (2015). *Hizmetkar liderliğin lidere duyulan güven aracılığı ile adanmışlık üzerindeki etkisi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- [75]. Özdemir, T. Y. ve Orhan, M. (2020). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin mesleki imaj algıları ile örgütsel adanmışlık davranışları arasındaki ilişki. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 132-147.
- [76]. Özdemir, Z. (2018). Sağlık Bilimlerinde likert tipi tutum ölçeği geliştirme. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 5(1), 60-68.
- [77]. Özyılmaz, A. ve Süner, Z. (2015). İşe adanmışlığın iş yeri tutumlarına etkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10 (3), 143-164.
- [78]. Pehlivan Kapan, S. O. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin mesleğine adanmışlık düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- [79]. Picard, K. ve Kutsyuruba, B. (2017). Teachers' engagement in Professional development. *Educational Policies and Current Practices*, 2(2), 89-100.
- [80]. Sağsan, M. ve Fırtına, B. (2015). Bilgi mesleğine bağlılık ve adanmışlık: platonik bir ilişkinin gelgitleri ve profesyonelleşme imtihanı. *Bilgi Dünyası*, 16(1), 1-22.
- [81]. Sarıbaş, M., Akça, D. ve Meydan, A. (2020). Ücretli öğretmenlerin mesleğe adanmışlıkları. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 52-72.
- [82]. Schaufeli, W., ve Bakker, A., (2006). The measurement of work engagement with a short questionnaire: a cross-national study. *Educational and Psychological Measurement*, 701-716.
- [83]. Sears, L. (2010). *Predictors and Outcomes of Occupational Commitment Profiles Among Nurses*. Doctoral dissertation, Clemson University, South Carolina
- [84]. Shukla, S. (2014). Teaching competency, professional commitment and job satisfaction-a study of primary school teachers. *Journal of Research & Method in Education*, 4(3), 44-64.
- [85]. Sivik S. (2018), *Öğretmenlerin örgütsel adanmışlıkları ile lider-üye etkileşimi ve motivasyonel dil kullanımı arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- [86]. Şişman, M. ve Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının öğretmenlik mesleğinin algılanmasındaki etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 235-250.

- [87]. Tak, B. ve Çiftçioğlu, B. A. (2008). Mesleki bağlılık ile çalışanların örgütte kalma niyeti arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik görgül bir çalışma. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 155-178.
- [88]. TDK, (2021). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- [89]. Tsui, K. T., ve Cheng, Y. C. (1999). School organizational health and teacher commitment: A contingency study with multi-level analysis. *Educational Research and Evaluation*, 5, 249-268.
- [90]. Turhan, M., Demirli, C. ve Nazik, G. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeyine etki eden faktörler: Elazığ İli Örneği*. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (21), 179-192.
- [91]. Türk Dil Kurumu. (2021). *Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğü*. Türk Dil Kurumu: <http://www.tdk.gov.tr> 18 02, 2021 tarihinde Erişilmiştir
- [92]. Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi*, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.
- [93]. Yakın, M. ve Erdil, O. (2012). Relationships between self efficacy and work engagement and the effects on job satisfaction, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 58, 370-378.
- [94]. Yavan, Ö. (2016). Örgütsel davranış düzleminde adanmışlık. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25, 278-296.
- [95]. Yazıcı E. (2019). *Öğretmenlerin mesleğe adanmışlık düzeylerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- [96]. Yıldırım İ. (2019). *Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algıları ile mesleki adanmışlıklarının incelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siirt.
- [97]. Yıldırım, İ. ve Tösten, R. (2020). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye algıları ile mesleki adanmışlıklarının incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (36), 10-11.
- [98]. Yıldız, F. (2013). *Müziksel işitme okuma ve yazma derslerindeki makamsal dizilerin öğretiminde Sefai Acay yaklaşımının kullanılabilirliği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- [99]. Yıldız, S. (2020). Developing the scale of commitment to teaching profession. *Journal of Social Sciences of Mus Alparslan University*, 8(2), 463-482.
- [100]. Yuvacı, H. (2015). *Sınıf ve beden eğitimi öğretmenliği mezunu öğretmenlerin beden eğitimi mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- [101]. Zöğ, H. (2007). *İstanbul ili kağıthane ilçesinde görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin örgütsel adanmışlıkları ile işdoyumları arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

EKLER

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

1. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz

Kadın () Erkek ()

2. Yaşınız

21-30 () 31-40 () 41-50 () 50 ve üstü ()

3. Hizmet Yılınız

1-5 yıl () 5-10 yıl () 10-15 yıl () 16 Yıl ve üstü ()

4. Mezun Olduğunuz Fakülte

Konservatuvar ()

Eğitim Fakültesi ()

Güzel Sanatlar Fakültesi ()

5. Eğitim Durumunuz

Lisans () Yüksek Lisans () Doktora ()

6. Çalışılan Kurum

Fen Lisesi () Anadolu Lisesi () İmam Hatip Lisesi ()

Güzel Sanatlar Lisesi () Ortaokul () Diğer ()

2. Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği

Açıklama: Aşağıda öğretmenlik mesleğine adanmışlık durumlarını açıklayan bazı davranış ifadelerine yer verilmiştir. Aşağıda belirtilen ifadelere ne düzeyde katıldığınızı sizin durumunuzu yansıtan dereceyi gösteren rakamı daire içine alarak belirtiniz. <u>Lütfen, hiçbir maddeyi boş bırakmayınız.</u>		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Öğretmenlik mesleğini severek yapıyorum.	1	2	3	4	5
2	Öğretmen olarak öğrencilerle çalışmaktan zevk alıyorum.	1	2	3	4	5
3	Öğretmen olmaktan gurur duyuyorum.	1	2	3	4	5
4	Kendimi bu mesleğe ait hissediyorum.	1	2	3	4	5
5	Mesleğimle aramda duygusal bir bağ olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
6	Eğer bir kez daha tercih şansım olsaydı, yine öğretmenliği seçerdim.	1	2	3	4	5
7	Benim için öğretmenlik yaşamımın önemli bir parçasıdır.	1	2	3	4	5
8	Hayatımın geri kalanını da öğretmen olarak geçirmek istiyorum.	1	2	3	4	5
9	Mesleğimi nitelikli olarak devam ettirmek için çok çaba harcıyorum.	1	2	3	4	5
10	Bir öğretmen olarak mesleğimin statüsünü yükseltmek için çok çaba harcıyorum.	1	2	3	4	5
11	Mesleki gelişimim için yaşamımın başka alanlarında birçok şeyden feragat ediyorum.	1	2	3	4	5
12	Kendi alanımdaki gelişmeleri takip etmek benim yaşamımda önceliklidir.	1	2	3	4	5
13	Öğrencilerimin potansiyellerini en üst seviyeye çıkarmak benim için çok önemlidir.	1	2	3	4	5
14	Ders dışı zamanlarda öğrencilerimle vakit geçirerek onlara yardımcı olmak benim için büyük bir zevktir.	1	2	3	4	5
15	Her öğrencimin başarılı olabilmesi için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyorum.	1	2	3	4	5
16	Bireysel problemleri olan öğrencilere okul/ders dışında da yardımcı olurum.	1	2	3	4	5
17	Öğrencilere faydalı olabilmek için farklı kaynaklara başvururum.	1	2	3	4	5
18	Öğrencilerim ne zaman ne konuda yardıma ihtiyaç duyarlarsa onların yanında olurum.	1	2	3	4	5
19	Öğrencilerimin etkili öğrenmeleri için zaman ve mekân gözetmeksizin öğrencilerimle birlikte çalışırım.	1	2	3	4	5
20	Öğrencilerimin geleceği için elimden gelen bütün imkânları kullanırım.	1	2	3	4	5

Mesleğe bağlılık: M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8

Özverili çalışma: M9, M10, M11, M12

Öğrencilere adanma: M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20

EK 2: İZİNLER

T.C.
MERSİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU (BGOF)

Sayın Katılımcı;

Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin incelenmesi amacıyla bir araştırma yapmaktayım. Araştırmanın ismi Müzik öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine adanmışlık düzeylerinin incelenmesii dir. Sizin de bu çalışmaya katılmanızı diliyorum. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayalıdır. Kararınızdan önce araştırma hakkında sizi bilgilendirmek istiyorum. Elde edilen bilgiler yalnızca araştırma amacı için kullanılacak, başka bir amaçla kullanılmayacaktır. Araştırmanın sunumunda kurum kimliğine yönelik açıklama yer almayacaktır. Bu araştırmaya katılmanız dahilinde isminiz kullanılmayacak ve kimlik haklarınız korunacaktır. Bu araştırmaya katılmanız için sizden herhangi bir ücret istenmeyecek, katıldığınız için de size ek bir ödeme yapılmayacaktır. Bu araştırmaya katılmayı reddedebilirsiniz. Yine araştırmanın herhangi bir aşamasında onayınızı geri alma hakkına da sahipsiniz.

Katılımınız ve desteğiniz için teşekkürlerimizi sunarız.

Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formundaki tüm açıklamaları okudum. Bana, yukarıda konusu ve amacı belirtilen araştırma ile ilgili yazılı açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı. Araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı, istediğim zaman gerekçeli veya gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabileceğimi biliyorum. Söz konusu araştırmaya, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın kendi rızamla katılmayı kabul ediyorum.

Tarih : / / 20....

Gönüllünün İmzası :

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı :Melikşah SANDIKÇI

Doğum Tarihi :

E-mail :

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	DEVLET KONSERVATUVARI/TEMEL BİLİMLER BÖLÜMÜ	FIRAT ÜNİVERSİTESİ	2009-2014
Yüksek Lisans	GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI/MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI	MERSİN ÜNİVERSİTESİ	2020-2022
Doktora			

Görevler :

Görev Ünvanı	Görev Yeri	Yıl
MÜZİK ÖĞRETMENİ	ELAZIĞ FİNAL OKULLARI	2015 -